

การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการฝึกอบรม
สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว
ตามวงจรคุณภาพ PDCA

นางสาวเสาวนีย์ จุลวงศ์

เอกสารผลการศึกษานี้เป็นลิขสิทธิ์ของสถาบันเวชศาสตร์ป้องกันศึกษา
สถาบันเวชศาสตร์ป้องกันศึกษา
กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษา เรื่อง การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการฝึกอบรม สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว ตามวงจรคุณภาพ PDCA มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการประกันคุณภาพการฝึกอบรม สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว ตามวงจรคุณภาพ PDCA ผู้วิจัยหวังว่า ผลการศึกษานี้จะเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรม สามารถนำแนวทางการประกันคุณภาพการฝึกอบรมตามวงจร PDCA ไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการฝึกอบรมให้กับหลักสูตรแขนงอื่น ๆ

ผู้วิจัยขอขอบคุณสมาคมเวชศาสตร์ป้องกันแห่งประเทศไทย ขอขอบคุณผู้ตรวจประเมินจากภายนอก ขอขอบคุณผู้บริหารกรมควบคุมโรค และผู้อำนวยการสถาบันเวชศาสตร์ป้องกันศึกษา อาจารย์แพทย์ แพทย์ประจำบ้านทุกท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์สนับสนุนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรมเป็นอย่างดี ขอขอบคุณบุคลากรสถาบันเวชศาสตร์ป้องกันศึกษาทุกกลุ่มงานที่ได้ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่กลุ่มประกันคุณภาพการศึกษาและประเมินผลทุกท่านที่ได้ร่วมแรง ร่วมใจ ขับเคลื่อนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรมให้ประสบความสำเร็จอย่างดียิ่ง และได้สนับสนุนข้อมูลการจัดทำผลงานในครั้งนี้

นางสาวเสาวนีย์ จุลวงศ์

กันยายน 2566

บทคัดย่อ

การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการฝึกอบรม สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน

แขนงเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว ตามวงจรคุณภาพ PDCA

เสาวนีย์ จุลวงศ์

สถาบันเวชศาสตร์ป้องกันศึกษา

บทนำ การประกันคุณภาพการฝึกอบรมมีความสำคัญถึงการรับรองคุณภาพสถาบันฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน โดยกระบวนการการขอรับรองมีความซับซ้อน หลายขั้นตอนในการดำเนินงาน จึงเป็นเหตุผลที่ต้องทำการศึกษาระบบการประกันคุณภาพการฝึกอบรม เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการฝึกอบรมให้กับหลักสูตรแขนงอื่น ๆ

วิธีการศึกษา เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา วิเคราะห์ข้อมูลจากผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรม สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว โดยใช้ทฤษฎีวงจรคุณภาพ PDCA ข้อมูลตั้งแต่วันที่ 10 กันยายน 2563 จนถึงได้รับรองผลจากแพทยสภา เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2564

ผลการศึกษา การดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรมที่ส่งผลให้ประสบความสำเร็จ วิเคราะห์ตามวงจรคุณภาพ PDCA ในกระบวนการการวางแผน (Plan) จะต้องมีการกำหนดนโยบายการดำเนินงาน การวางระบบบริหารงาน การกำหนดผู้รับผิดชอบหลัก การจัดทำแผนการดำเนินงานโดยระบุกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ ระยะเวลา ผู้รับผิดชอบ ผลการดำเนินงาน งบประมาณ และจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายการดำเนินงานให้ชัดเจน การดำเนินการ (Do) จะต้องมีการวางระบบบริหารงาน โดยให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกกลุ่มงานเข้ามามีส่วนร่วมในการระดมความคิด ร่วมกันวางแผน และร่วมกันทำงาน พร้อมจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานและประชุมชี้แจงบทบาทหน้าที่ ดำเนินงานตามแผน ติดตามและให้คำแนะนำการดำเนินการจัดทำเอกสาร ดำเนินการประกันคุณภาพการฝึกอบรมภายใน พัฒนาการดำเนินงาน พร้อมนำข้อมูลผลการดำเนินงานที่ได้ปรับแก้ไข การตรวจสอบ (Check) จะต้องมีการพิจารณาความถูกต้องของเอกสาร ตรวจสอบการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด ติดตามเอกสารดำเนินการที่ไม่แล้วเสร็จ ตรวจสอบการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง การปรับปรุง (Action) จะต้องมีการกำกับ ติดตามตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนทุกเดือน พัฒนาการดำเนินงาน ปรับแก้ไขข้อมูลรายละเอียด พัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานให้มีคุณภาพ

สรุปและวิจารณ์ การประกันคุณภาพการฝึกอบรมเป็นงานที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ การวิเคราะห์ PDCA ช่วยให้เห็นกระบวนการการดำเนินงาน นำมาใช้ในการแก้ปัญหา มีกลไกการบริหารจัดการงานอย่างมีประสิทธิภาพ การกำหนดทิศทางการทำงานที่ชัดเจน และการมีส่วนร่วมของบุคลากรเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ สามารถนำวงจรคุณภาพ PDCA มาวิเคราะห์ขั้นตอนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรมในอนาคต เพื่อพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

คำสำคัญ: การพัฒนากระบวนการ, การประกันคุณภาพการฝึกอบรม, วงจรคุณภาพ PDCA

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ	ข
สารบัญ	ค-ง
สารบัญตาราง	จ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ขอบเขตการศึกษา	3
1.4 นิยามศัพท์	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 บทบาทหน้าที่สถาบันเวชศาสตร์ป้องกันศึกษา	4
2.2 เกณฑ์มาตรฐานการฝึกอบรมความรู้ความชำนาญ ในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (มคอ.3)	5
2.3 ทฤษฎีการประเมินโครงการ	7
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
2.5 กรอบแนวคิดการศึกษา	16
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการศึกษา	17
3.1 รูปแบบการศึกษา	17
3.2 ระยะเวลาที่ทำการศึกษาหรือข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา	17
3.3 ขั้นตอนการศึกษา	17
3.4 วิธีการวิเคราะห์และสรุปผล	18

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา	19
4.1 การวิเคราะห์กระบวนการประกันคุณภาพการฝึกอบรม ตามคู่มือการตรวจประเมินคุณภาพสถาบันฝึกอบรมการศึกษา หลังปริญญาตามเกณฑ์ WFME พ.ศ. 2559 ของแพทยสภา	19
4.2 การวิเคราะห์กระบวนการประกันคุณภาพการฝึกอบรม สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว	21
4.3 การวิเคราะห์กระบวนการประกันคุณภาพการฝึกอบรม ตามเกณฑ์มาตรฐานการรับรองคุณภาพสถาบันฝึกอบรม โดยวงจรคุณภาพ PDCA	22
4.4 เปรียบเทียบกระบวนการประกันคุณภาพการฝึกอบรมของแพทยสภา กับกระบวนการประกันคุณภาพการฝึกอบรม สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว	33
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผลการศึกษา	36
5.1 สรุปผล	36
5.2 อภิปรายผลการศึกษา	36
5.3 ข้อเสนอแนะ	38
5.4 ข้อเสนอแนะการดำเนินงานครั้งถัดไป	39
เอกสารอ้างอิง	40
ภาคผนวก	43
ภาคผนวก ก ลักษณะสำคัญของคึกกร ปี พ.ศ. 2566	44
ภาคผนวก ข เกณฑ์มาตรฐานการรับรองคุณภาพสถาบันฝึกอบรม (Postgraduate Medical Education WFME Global for Quality Improvement)	63

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 กระบวนการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการฝึกอบรมความรู้ความชำนาญ ในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (มคอ.3) ตามวงจรคุณภาพ PDCA	22
ตารางที่ 2 กำหนดนโยบายตามวงจรคุณภาพ PDCA	23
ตารางที่ 3 กระบวนการวางระบบบริหารงานตามวงจรคุณภาพ PDCA	24
ตารางที่ 4 กระบวนการเสริมสร้างองค์ความรู้และพัฒนาบุคลากรตามวงจรคุณภาพ PDCA	25
ตารางที่ 5 กระบวนการจัดทำแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรม ตามวงจรคุณภาพ PDCA	25
ตารางที่ 6 กระบวนการดำเนินงานตามแผนการประกันคุณภาพการฝึกอบรมตามวงจรคุณภาพ PDCA	26
ตารางที่ 7 กระบวนการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA	27
ตารางที่ 8 กระบวนการประกันคุณภาพการฝึกอบรมภายในตามวงจรคุณภาพ PDCA	27
ตารางที่ 9 กระบวนการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการฝึกอบรมตามวงจรคุณภาพ PDCA	28
ตารางที่ 10 กระบวนการประกันคุณภาพการฝึกอบรมจากหน่วยงานภายนอกตามวงจรคุณภาพ PDCA	29
ตารางที่ 11 กระบวนการพัฒนา ปรับปรุงให้มีคุณภาพตามวงจรคุณภาพ PDCA	30
ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบกระบวนการการประกันคุณภาพการฝึกอบรม ของแพทยสภากับกระบวนการการประกันคุณภาพการฝึกอบรม สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว	33

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 CIPP Model การประเมินโครงการตามแนวคิดของแดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม	8
ภาพที่ 2 รูปแบบการประเมินโครงการของอัลคิน (Alkin)	9
ภาพที่ 3 รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Tyler)	10
ภาพที่ 4 เทคนิคการบริหารงานแบบ PDCA (Deming Cycle)	13
ภาพที่ 5 กรอบแนวคิดการศึกษา	16
ภาพที่ 6 การวิเคราะห์กระบวนการประกันคุณภาพการฝึกอบรม ตามคู่มือการตรวจประเมินคุณภาพสถาบันฝึกอบรมการศึกษาหลังปริญญา ตามเกณฑ์ WFME พ.ศ. 2559 ของแพทยสภา	20
ภาพที่ 7 การวิเคราะห์กระบวนการประกันคุณภาพการฝึกอบรม สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว	22

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

ระบบการศึกษาไทยในปัจจุบันได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาศักยภาพของคนให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าโดยอาศัยระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกขับเคลื่อนตามที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ไว้ในหมวดที่ 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47 ได้กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก⁽¹⁾ ส่วนการศึกษาวิชาการด้านแพทยศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับแพทย์หลังปริญญา (Postgraduate medical) แพทยสภาได้กำหนดไว้ในประกาศแพทยสภาที่ 53/2561 เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. 2561⁽²⁾ ได้ระบุว่าการสร้างแพทย์เฉพาะทางที่ดี จำเป็นต้องอาศัยการฝึกอบรมที่เป็นระบบ มีขั้นตอน สถาบันฝึกอบรมต้องมีการประกันคุณภาพการฝึกอบรม รวมทั้งได้รับการตรวจสอบจากราชวิทยาลัยที่ควบคุมดูแล เพื่อเป็นหลักประกันแก่สังคมว่า สถาบันฝึกอบรมสามารถให้การฝึกอบรมแพทย์เฉพาะทางอย่างมีคุณภาพยังประโยชน์ต่อผู้ป่วยและสังคมได้ โดยให้สถาบันฝึกอบรมดำเนินการขอรับรองคุณภาพสถาบันฝึกอบรม และต้องดำเนินการให้ผ่านข้อมาตรฐานที่กำหนดไว้ทุกข้อ ตามเกณฑ์มาตรฐานการฝึกอบรมความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (มคอ.3) หากสถาบันใดที่ไม่ได้ดำเนินการตามที่กำหนดไว้ให้ระงับการฝึกอบรมหลักสูตรนั้นไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ และกรณีถูกระงับการฝึกอบรมตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปให้ยกเลิกการฝึกอบรมหลักสูตรนั้น

กรมควบคุมโรคในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจในด้านการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรค ได้เล็งเห็นความสำคัญของการสร้างและพัฒนาบุคลากรด้านเวชศาสตร์ป้องกัน เพื่อเป็นแกนหลักในการพัฒนานโยบาย พัฒนาวิชาการ และนำสู่การปฏิบัติในด้านการป้องกัน ควบคุมโรคอย่างมีประสิทธิภาพ และมีบุคลากรเพียงพอกับสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคตของประเทศ จึงได้จัดตั้งสถาบันเวชศาสตร์ป้องกันศึกษา เป็นสถาบันหลักในการผลิตแพทย์เฉพาะทางให้เป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านเวชศาสตร์ป้องกันที่สามารถเป็นแกนหลักในการพัฒนานโยบาย พัฒนาองค์ความรู้ วิชาการ และฝึกอบรมหลักสูตรด้านเวชศาสตร์ป้องกันให้มีคุณภาพ มีคุณค่าเป็นที่ยอมรับระดับชาติและนานาชาติ จากภารกิจดังกล่าว สถาบันเวชศาสตร์ป้องกันศึกษาได้ดำเนินการเปิดหลักสูตรฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยวเป็นหลักสูตรแรก ในปี พ.ศ. 2559 ภายใต้การกำกับดูแลของสมาคมเวชศาสตร์ป้องกันแห่งประเทศไทย และด้วยการเป็นสถาบันฝึกอบรมแพทย์เฉพาะทาง

จึงจำเป็นต้องรับการตรวจประเมินคุณภาพสถาบันฝึกอบรมตามประกาศแพทยสภาที่ 53/2561 เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. 2561⁽²⁾ เพื่อให้การดำเนินงานการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านมีคุณภาพ ได้มาตรฐานและสอดคล้องตามที่กำหนด ในปี พ.ศ. 2564 สถาบันเวชศาสตร์ป้องกันศึกษาได้ดำเนินการขอรับรองการตรวจประเมินคุณภาพสถาบันฝึกอบรมตามเกณฑ์มาตรฐานการฝึกอบรมความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (มคว.3) กับแพทยสภา ซึ่งเกณฑ์มาตรฐานมีทั้งหมด 9 องค์ประกอบ โดยมีดัชนีชี้วัดข้อมาตรฐานจำนวน 159 ข้อ และข้อพัฒนาคุณภาพจำนวน 90 ข้อ พบว่าผลการประเมินคุณภาพสถาบันฝึกอบรม สถาบันสามารถดำเนินการผ่านการรับรองในดัชนีข้อมาตรฐานทั้งหมดในครั้งแรกโดยไม่มีข้อแก้ไข และผ่านการรับรองดัชนีข้อพัฒนาคุณภาพจำนวน 80 ข้อ อยู่ในระดับดีเยี่ยม ซึ่งถือได้ว่าการดำเนินงานขอรับรองคุณภาพสถาบันฝึกอบรม สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยวประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี

โดยการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรม สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว มีหลายปัจจัยที่มีส่วนทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ เนื่องจากการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรมเป็นงานใหม่สำหรับผู้บริหาร อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ลักษณะงานมีความซับซ้อน มีกระบวนการทำงานหลายขั้นตอน การดำเนินงานต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจ การสนับสนุนและผลักดันเชิงนโยบายของผู้บริหาร ทักษะการบริหารจัดการ และความร่วมมือของทุกกลุ่มงานในสถาบันเพื่อร่วมผลักดันให้การดำเนินงานประกันคุณภาพการฝึกอบรมสำเร็จ

จากที่กล่าวมาข้างต้น การประกันคุณภาพการฝึกอบรมมีความสำคัญในการขอรับรองคุณภาพสถาบันฝึกอบรม โดยกระบวนการขอรับรองมีความซับซ้อน และมีหลายขั้นตอนในการดำเนินงาน จึงเป็นเหตุผลที่ต้องทำการศึกษากระบวนการในการประกันคุณภาพการฝึกอบรม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางาน โดยการนำงานประจำสู่งานวิจัย (R2R: Routine to Research) ซึ่งจะมีการวิเคราะห์และทบทวนการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการฝึกอบรม ด้วยทฤษฎีของ Demming theory ตามวงจรคุณภาพ PDCA⁽¹¹⁾ เพื่อให้ทราบกระบวนการที่มีประสิทธิภาพในการประกันคุณภาพการฝึกอบรม และเพื่อนำไปกำหนดเป็นแนวทางการจัดการการประกันคุณภาพการฝึกอบรมหลักสูตรอื่น ๆ ในสถาบันต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษากระบวนการการประกันคุณภาพการฝึกอบรม สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว โดยวิเคราะห์ตามวงจรคุณภาพ PDCA

1.3 ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (R2R) โดยใช้ข้อมูลจากการเก็บรวบรวมผลการดำเนินงานประกันคุณภาพการฝึกอบรม สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยวที่ผ่านมา โดยการศึกษาในครั้งนี้ได้รวบรวมผลการดำเนินงานและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตั้งแต่วันที่ 10 กันยายน 2563 จนถึงได้รับรองผลจากแพทยสภา เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2564

1.4 นิยามศัพท์

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ให้นิยามความหมายของการฝึกอบรม การประกันคุณภาพ การประกันคุณภาพการฝึกอบรม และแนวทางการประกันคุณภาพการฝึกอบรม ดังนี้

1. **การฝึกอบรม หมายถึง** กระบวนการที่ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดการเรียนรู้รูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง เพื่อเพิ่มพูนหรือพัฒนาสมรรถภาพในด้านต่าง ๆ เป็นการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การออกวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมสาขาต่างๆ

2. **การประกันคุณภาพ หมายถึง** การดำเนินกิจกรรมหรือการปฏิบัติการ โดยมีระบบ กลไกการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามที่วางแผนและเป้าหมายที่ตั้งไว้ เพื่อเป็นหลักประกันแก่สังคมว่า สถาบันฝึกอบรมสามารถให้การฝึกอบรมแพทย์เฉพาะทางอย่างมีคุณภาพยังประโยชน์ต่อผู้ป่วยและสังคมได้

3. **การประกันคุณภาพการฝึกอบรม หมายถึง** การดำเนินกิจกรรมหรือการปฏิบัติการ เพื่อจัดการกระบวนการอบรม การเพิ่มพูนหรือพัฒนาสมรรถนะของผู้เข้าอบรมให้มีคุณภาพ โดยมีระบบ และกลไกการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามที่วางแผนและเป้าหมายที่ตั้งไว้ เป็นหลักประกันแก่สังคมว่า สถาบันฝึกอบรมสามารถให้การฝึกอบรมแพทย์เฉพาะทางอย่างมีคุณภาพยังประโยชน์ต่อผู้ป่วยและสังคมได้

4. **แนวทางการประกันคุณภาพการฝึกอบรม หมายถึง** วิธีการปฏิบัติงานที่ใช้เพื่อจัดการกระบวนการอบรม การเพิ่มพูนหรือพัฒนาสมรรถนะของผู้เข้าอบรมให้มีคุณภาพ โดยมีระบบ กลไกการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามที่วางแผนและเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถนำแนวทางการประกันคุณภาพการฝึกอบรมตามวงจร PDCA ไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการฝึกอบรมให้กับหลักสูตรแขนงอื่น ๆ

2. หลักสูตรที่สถาบันดำเนินการมีการดำเนินงานตามแนวทางการประกันคุณภาพการฝึกอบรมที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

มีกรอบของการทบทวนวรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้องของกระบวนการประกันคุณภาพ การฝึกอบรม สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยวตามวงจรคุณภาพ PDCA รายละเอียดดังนี้

1. บทบาทหน้าที่สถาบันเวชศาสตร์ป้องกันศึกษา
2. เกณฑ์มาตรฐานการฝึกอบรมความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (มคอ.3)
3. ทฤษฎีการประเมินโครงการ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดการศึกษา

2.1 บทบาทหน้าที่สถาบันเวชศาสตร์ป้องกันศึกษา

กรมควบคุมโรคในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจในด้านการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรค⁽³⁾ ได้เล็งเห็นความสำคัญของการสร้างและพัฒนาบุคลากรด้านเวชศาสตร์ป้องกัน เพื่อเป็นแกนหลักในการพัฒนานโยบาย พัฒนาการ และนำสู่การปฏิบัติในด้านการป้องกัน ควบคุมโรคอย่างมีประสิทธิภาพ และมีบุคลากรเพียงพอกับสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคตของประเทศ จึงได้จัดตั้งสถาบันเวชศาสตร์ป้องกันศึกษา เป็นสถาบันหลักในการผลิตแพทย์เฉพาะทางให้เป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านเวชศาสตร์ป้องกันแขนงต่างๆ สามารถเป็นแกนหลักในการพัฒนานโยบาย พัฒนาองค์ความรู้ วิชาการ คู่มือ หลักสูตร และฝึกอบรมด้านเวชศาสตร์ป้องกันให้มีคุณภาพ มีคุณค่าเป็นที่ยอมรับระดับชาติและนานาชาติ ดังวิสัยทัศน์ของสถาบันที่กล่าวว่าจะมุ่งสู่มาตรฐานความเป็นเลิศด้านเวชศาสตร์ป้องกันในระดับชาติและนานาชาติที่ประชาชนยอมรับ ภายในปี 2579 โดยมีลักษณะสำคัญองค์กร ปี พ.ศ. 2566 ตามภาคผนวก ก

ในปี พ.ศ. 2559 สถาบันเวชศาสตร์ป้องกันศึกษาได้เปิดฝึกอบรมแพทย์เฉพาะทางระดับหลังปริญญา (Postgraduate Medical Education) หลักสูตรฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว เป็นแขนงแรก และปัจจุบันได้เปิดฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านรวมทั้งสิ้น 3 แขนง ได้แก่ แขนงเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว แขนงเวชศาสตร์การจราจร และแขนงอาชีวเวชศาสตร์ โดยแพทย์ผู้สำเร็จการฝึกอบรมจะได้รับ วุฒิบัตรแสดงความรู้ ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (วว.) ตามเกณฑ์มาตรฐานแพทยสภากำหนด

2.2 เกณฑ์มาตรฐานการฝึกอบรมความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (มคอ.3)

ประกาศแพทยสภาที่ 53/2561 เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. 2561⁽²⁾ ได้ระบุว่าการสร้างแพทย์เฉพาะทางที่ดี จำเป็นต้องอาศัยการฝึกอบรมที่เป็นระบบ มีขั้นตอน สถาบันฝึกอบรมต้องมีการประกันคุณภาพการฝึกอบรม รวมทั้งได้รับการตรวจสอบจากราชวิทยาลัยที่ควบคุมดูแล เพื่อเป็นหลักประกันแก่สังคมว่า สถาบันฝึกอบรมสามารถให้การฝึกอบรมแพทย์เฉพาะทางอย่างมีคุณภาพยังประโยชน์ต่อผู้ป่วยและสังคมได้ โดยให้สถาบันฝึกอบรมดำเนินการขอรับรองคุณภาพสถาบันฝึกอบรม และต้องดำเนินการให้ผ่านข้อกำหนดที่กำหนดไว้ทุกข้อ ตามเกณฑ์มาตรฐานการฝึกอบรมความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (มคอ.3) หากสถาบันใดที่ไม่ได้ดำเนินการตามที่กำหนดไว้ให้ระงับการฝึกอบรมหลักสูตรนั้นไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ และกรณีถูกระงับการฝึกอบรมตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปให้ยกเลิกการฝึกอบรมหลักสูตรนั้น

เกณฑ์มาตรฐานการฝึกอบรมความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (มคอ.3) เป็นเกณฑ์มาตรฐานการรับรองคุณภาพสถาบันฝึกอบรม ที่พัฒนาขึ้นโดยอนูวัติตามเกณฑ์มาตรฐานเวชบัณฑิตศึกษาของสหพันธ์แพทยศาสตรศึกษาโลก ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2558 (Postgraduate Medical Education WFME Global Standards for Quality Improvement: the 2015 Revision)⁽⁴⁾ ร่วมกับเกณฑ์ว่าด้วยการขอเปิดดำเนินการ/ปรับปรุงหลักสูตรและแผนงานฝึกอบรม ตามประกาศ และผ่านการพิจารณาทบทวนของผู้ทรงคุณวุฒิ สถาบันฝึกอบรม และราชวิทยาลัยต่างๆ โดยมีการแบ่งเกณฑ์การดำเนินงานเป็นข้อมาตรฐาน คือ ข้อกำหนดมาตรฐานพื้นฐานที่สถาบันฝึกอบรมต้องดำเนินการให้บรรลุตามแผนงานฝึกอบรมที่กำหนด จำนวน 159 ข้อ และข้อพัฒนาคุณภาพ คือ ข้อกำหนดเพื่อพัฒนาคุณภาพการฝึกอบรมของสถาบันฝึกอบรม จำนวน 90 ข้อ ซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินงานเป็น 9 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 พันธกิจและผลสัมฤทธิ์ มีอนุประกอบ ดังนี้

- 1.1 พันธกิจ
- 1.2 หลักวิชาชีพนิยมและภาวะอิสระทางวิชาชีพ
- 1.3 ผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรม
- 1.4 การมีส่วนร่วมในการกำหนดพันธกิจและผลสัมฤทธิ์

องค์ประกอบที่ 2 แผนงานฝึกอบรม มีอนุประกอบ ดังนี้

- 2.1 กรอบแผนงานฝึกอบรมเวชบัณฑิต
- 2.2 กระบวนการทางวิทยาศาสตร์
- 2.3 เนื้อหาของการฝึกอบรม
- 2.4 โครงสร้าง ส่วนประกอบ และระยะเวลาของการฝึกอบรม
- 2.5 องค์การการฝึกอบรม
- 2.6 ความสัมพันธ์ระหว่างแผนงานฝึกอบรมเวชบัณฑิตและงานบริการ

องค์ประกอบที่ 3 การประเมินผลผู้เข้ารับการฝึกอบรม

- 3.1 วิธีการวัดและประเมินผล
- 3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินกับการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 4 ผู้รับการฝึกอบรม

- 4.1 นโยบายการรับและคัดเลือก
- 4.2 จำนวนผู้รับการฝึกอบรม
- 4.3 การสนับสนุนและให้คำปรึกษาผู้รับการฝึกอบรม
- 4.4 ตัวแทนของผู้รับการฝึกอบรม
- 4.5 สถานะการทำงาน

องค์ประกอบที่ 5 อาจารย์/ผู้ให้การฝึกอบรม

- 5.1 นโยบายการสรรหาและการคัดเลือก
- 5.2 ภารกิจที่ต้องปฏิบัติและการพัฒนาอาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรม

องค์ประกอบที่ 6 ทรัพยากรการฝึกอบรม

- 6.1 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านกายภาพ
- 6.2 แหล่งเรียนรู้
- 6.3 เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 6.4 ทีมบริหารเวชกรรม
- 6.5 การวิจัยเวชกรรมและความเป็นนักวิชาการ
- 6.6 ความเชี่ยวชาญทางการศึกษา
- 6.7 แหล่งทางเลือกในการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 7 การประเมินแผนงานฝึกอบรม

- 7.1 กลไกการกำกับดูแลและประเมินแผนงานฝึกอบรม
- 7.2 การให้ข้อมูลป้อนกลับแก่อาจารย์ผู้ให้การฝึกอบรมและผู้รับการฝึกอบรม
- 7.3 สมรรถภาพของแพทย์เฉพาะทางที่สำเร็จการฝึกอบรม
- 7.4 บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- 7.5 การรับรองหลักสูตร/แผนงานฝึกอบรม

องค์ประกอบที่ 8 การบริหารกิจการและธุรการ

- 8.1 การบริหารกิจการ
- 8.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการ
- 8.3 งบประมาณการฝึกอบรมและการจัดสรรทรัพยากร
- 8.4 ธุรการ

8.5 ข้อกำหนดและกฎระเบียบ องค์ประกอบที่ 9 การพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

2.3 ทฤษฎีการประเมินโครงการ

การทำงานให้ประสบความสำเร็จ นอกจากเป้าหมายและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้แล้ว กิจกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญ คือ การประเมิน ซึ่งจะช่วยให้ทราบผลการดำเนินงานว่า บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ ควรจะปรับปรุงขั้นตอนของกิจกรรมในขั้นตอนใด ทำให้ทราบจุดอ่อน จุดแข็ง จุดที่ควรพัฒนา จึงทำให้หน่วยงานองค์กรสามารถปรับปรุง พัฒนางานของตนเองให้ก้าวหน้าทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลง การประเมินโครงการมีหลากหลายทฤษฎี ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทฤษฎีการประเมินโครงการสำหรับนำมาใช้ในการศึกษากระบวนการประกันคุณภาพการฝึกอบรม สาขาเวชศาสตร์ป้องกันแขนงเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว ดังนี้

1. การประเมินของแดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Daneil L. Stufflebeam)

รูปแบบการประเมินของแดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Daneil L. Stufflebeam) หรือเป็นที่รู้จักกันว่าชิปโมเดล (CIPP Model) เป็นการประเมินภาพรวมของโครงการ ตั้งแต่บริบท ปัจจัยป้อนกระบวนการ และผลผลิต (Context, Input, Process and Product) โดยจะใช้วิธีการสร้างเกณฑ์และประสิทธิภาพของโครงการ เป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง โดยมีจุดมุ่งหมายเน้นที่สำคัญใช้ควบคู่กับการบริหารโครงการ เพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา⁽⁵⁾

ธเนศ ขำเกิด⁽⁶⁾ กล่าวว่า ชิปโมเดล (CIPP MODEL) เป็นการประเมินที่ครอบคลุมองค์ประกอบของระบบทั้งหมด ผู้ประเมินจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินที่ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ Context (บริบทหรือสภาวะแวดล้อม) Input (ปัจจัยนำเข้า) Process (กระบวนการ) และ Product (ผลผลิต) โดยกำหนดประเด็นตัวแปรและตัวชี้วัด กำหนดแหล่งข้อมูล กำหนดเครื่องมือการประเมิน วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล กำหนดแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล และเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน

นฤมล เอกธรรมสุทธิ และสิรารักษ์ เจริญศรีเมือง⁽⁷⁾ กล่าวว่า การประเมินโครงการโดยใช้รูปแบบชิปโมเดล (CIPP MODEL) เป็นการประเมิน เพื่อนำข้อมูลมากำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ นำข้อมูลไปออกแบบกิจกรรม หาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ รวบรวมข้อมูล เพื่อได้ข้อมูลสำหรับผู้บริหารตัดสินใจเลือกทางเลือกต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง การประเมินประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต รายละเอียดดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 CIPP Model การประเมินโครงการตามแนวคิดของแดเนียล แอล สต๊ฟเฟิลบีม

ที่มา : https://www.krupatom.com/education_881/cipp-model/

จากความหมายดังกล่าว รูปแบบการประเมินซีบีเอ็มเดล (CIPP Model) เป็นการประเมินภาพรวมของโครงการ ตั้งแต่บริบท (Context) ปัจจัยป้อน (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Product) โดยจะใช้วิธีการสร้างเกณฑ์และประสิทธิภาพของโครงการ มีการประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง เพื่อได้ข้อมูลสำหรับให้ผู้บริหารตัดสินใจเลือกทางเลือกต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

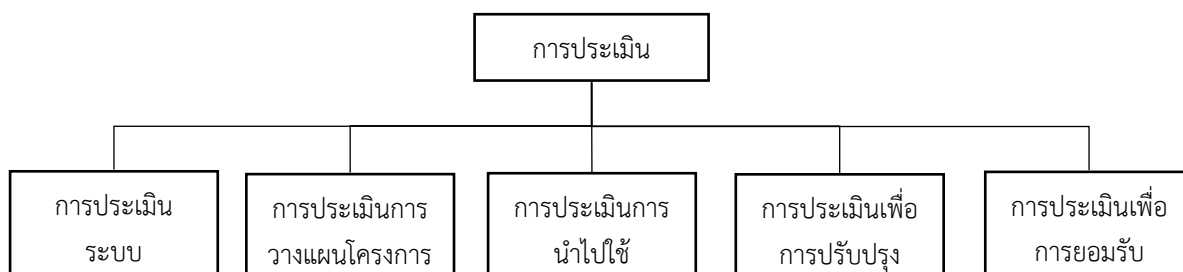
2. การประเมินของมาร์วิน ซี อัลคิน (Marvin C. Alkin)

รูปแบบการประเมินของมาร์วิน ซี อัลคิน (Marvin C. Alkin) หรือที่เรียกว่า CSE (Center for the study of Evaluation Approach) เป็นการประเมินกระบวนการของการทำให้เกิดความมั่นใจในการตัดสินใจ ด้วยการคัดเลือกข้อมูลที่เหมาะสม รวบรวมและวิเคราะห์เพื่อจัดทำรายงานสรุปสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารในการตัดสินใจเลือกทางเลือกที่เหมาะสม⁽⁸⁾

วัชรพงศ์ กางถิ่น⁽⁹⁾ กล่าวว่า รูปแบบการประเมินของมาร์วิน ซี อัลคิน หรือที่เรียกว่า CSE (Center for the Study of Evaluation Approach) เป็นการประเมินเพื่อการตัดสินใจ ประเมินกระบวนการกำหนดขอบเขตของสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ การเลือกข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำไปสู่การจัดทำรายงานสรุปให้กับผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในการเลือกแนวทางที่เหมาะสมกับการดำเนินงานต่อไป

ศูนย์ทดสอบและประเมินเพื่อพัฒนาการศึกษาและวิชาชีพ⁽⁵⁾ กล่าวว่า มาร์วิน ซี อัลคิน (Marvin C. Alkin) ได้เสนอรูปแบบการประเมินที่เรียกว่า CSE (Center for the study of Evaluation Approach) เป็นการประเมินเพื่อการตัดสินใจ โดยเป็นกระบวนการกำหนดขอบเขตของสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ การเลือกข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม การเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปสู่การจัดทำรายงานสรุปให้กับผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ ในการเลือกแนวทางที่เหมาะสมกับการดำเนินงานของโครงการ ประกอบด้วย การประเมินระบบ การประเมินการวางแผนโครงการ การประเมินการนำไปใช้

เพื่อการดำเนินโครงการ การประเมินเพื่อปรับปรุงโครงการ การประเมินเพื่อการยอมรับโครงการ รายละเอียดดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2 รูปแบบการประเมินโครงการของอัลคิน (Alkin)

ที่มา : ศูนย์ทดสอบและประเมินเพื่อพัฒนาการศึกษาและวิชาชีพ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย “เอกสารหมายเลข 4 รูปแบบการประเมินโครงการ”

จากความหมายดังกล่าว รูปแบบการประเมินของอัลคิน (Alkin) หมายถึง การประเมินที่เป็นกระบวนการของการทำให้เกิดความมั่นใจในการตัดสินใจ การเลือกข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำไปสู่การจัดทำรายงานสรุปให้กับผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ ประกอบด้วย การประเมินระบบ การประเมินการวางแผนโครงการ การประเมินการนำไปใช้เพื่อการดำเนินโครงการ การประเมินเพื่อปรับปรุงโครงการ การประเมินเพื่อการยอมรับโครงการ

3. การประเมินของราล์ฟ ดับบลิว ไทเลอร์ (Ralph W. Tyler)

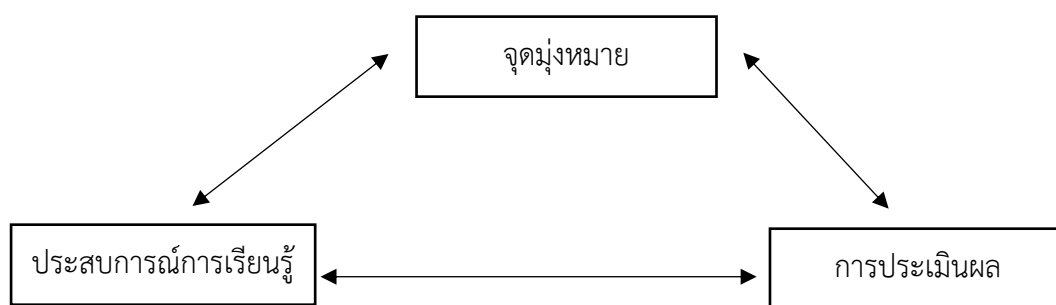
รูปแบบการประเมินของราล์ฟ ดับบลิว ไทเลอร์ (Ralph W. Tyler) เป็นการเปรียบเทียบพฤติกรรมที่เกิดขึ้นกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ โดยมีความเชื่อว่าจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้อย่างชัดเจน รัดกุม และจำเพาะเจาะจงแล้ว จะเป็นแนวทางช่วยในการประเมินผลได้เป็นอย่างดี ซึ่งกรอบความคิดเน้นการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการให้อยู่ในรูปของวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม และประเมินความสำเร็จของวัตถุประสงค์เหล่านั้น โดยมีแนวความคิดว่าโครงการจะประสบความสำเร็จหรือไม่ ดูได้จากผลผลิตของโครงการว่าตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้แต่แรกหรือไม่ ซึ่งแนวคิดลักษณะนี้เรียกว่า การประเมินผลที่ยึดความสำเร็จของจุดมุ่งหมายเป็นหลัก แบ่งการประเมินออกเป็น 6 ส่วน⁽⁹⁾ คือ

1. การประเมินวัตถุประสงค์ (Appraising Objective)
2. การประเมินแผนการเรียนรู้ (Evaluating the Learning Plan)
3. การประเมินเพื่อชี้แนะแนวทางในการพัฒนาโปรแกรม (Evaluating to Guide Program Development)
4. การประเมินการนำโปรแกรมไปปฏิบัติ (Evaluating Program Implement)
5. การประเมินผลลัพธ์ของโปรแกรม (Evaluating the Outcome of Program)

6. การติดตาม (Follow up) และการประเมินผลกระทบ (Impact Evaluating)

ศูนย์ทดสอบและประเมินเพื่อพัฒนาการศึกษาและวิชาชีพ⁽⁵⁾ การประเมินของราล์ฟ ดับบลิว ไทเลอร์ (Ralph W. Tyler) เป็นการเปรียบเทียบพฤติกรรมที่เกิดขึ้นกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ โดยมีความเชื่อว่าจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้อย่างชัดเจน รัดกุมและจำเพาะแล้ว จะเป็นแนวทางช่วยในการประเมินได้เป็นอย่างดีในภายหลัง โดยเน้นการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการให้อยู่ในรูปวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม แล้วประเมินความสำเร็จของวัตถุประสงค์เหล่านั้น

กนกพร ทองสอดแสงและคณะ⁽¹⁰⁾ กล่าวว่า ไทเลอร์ได้ให้ความหมายของการประเมิน คือ การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่เกิดขึ้นกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ โดยมีความเชื่อว่าจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้อย่างชัดเจน รัดกุมและจำเพาะจะเป็นแนวทางช่วยในการประเมินได้อย่างดีในภายหลัง รายละเอียดดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 3 รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Tyler)

ที่มา : กนกพร ทองสอดแสง, 2560

จากความหมายดังกล่าว รูปแบบการประเมินของราล์ฟ ดับบลิว ไทเลอร์ (Ralph W. Tyler) เป็นการเปรียบเทียบพฤติกรรมที่เกิดขึ้นกับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ โดยจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้อย่างชัดเจน รัดกุมและจำเพาะ จะเป็นแนวทางช่วยในการประเมินได้เป็นอย่างดี

4. การประเมินของไมเคิล สคริฟเวน (Michael Scriven)

การประเมินของไมเคิล สคริฟเวน (Michael Scriven) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติการตามระดับของเป้าหมายที่กำหนด โดยการประเมินมี 2 ระดับ⁽⁵⁾ คือ

1. ระดับวิธีการ เน้นจุดมุ่งหมายของการประเมินเพื่อการตัดสินใจคุณค่า มี 2 ประการที่สำคัญ
 - 1.1 การประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) เป็นการประเมินระหว่างที่โครงการกำลังดำเนินการอยู่ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงโครงการให้ดีขึ้นเพราะการประเมินจะช่วยให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนา

1.2 การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) เป็นการประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ มีจุดมุ่งหมายเพื่อตัดสินคุณค่าของโครงการ ตลอดจนค้นหาสิ่งที่ดีของโครงการเพื่อนำไปใช้กับสถานการณ์อื่นที่คล้ายคลึงกันต่อไป

2. ระดับการนำไปใช้เน้นเรื่องบทบาทของการประเมินเพื่อนำข้อมูลมาใช้อย่างเหมาะสม

กนกพร ทองสอดแสงและคณะ⁽¹⁰⁾ กล่าวว่า การประเมินของไมเคิล สคริฟเวน (Michael Scriven) คือ การรวบรวมข้อมูล การตัดสินใจเลือกเครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูลและการกำหนดเกณฑ์ประกอบการประเมิน เป้าหมายสำคัญของการประเมินคือ การตัดสินคุณค่าของโครงการ จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการประเมินมี 2 ประการ คือ

2.1 การประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) เป็นการประเมินช่วยให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงโครงการและพัฒนาโครงการให้ดีขึ้น

2.2 การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) เป็นการประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ มีจุดมุ่งหมายเพื่อตัดสินคุณค่าของโครงการ ตลอดจนค้นหาสิ่งที่ดีของโครงการเพื่อนำไปใช้กับสถานการณ์อื่นที่คล้ายคลึงกันต่อไป

รูปแบบการประเมินของไมเคิล สคริฟเวน (Michael Scriven) มุ่งเน้นการประเมินความก้าวหน้าของโครงการและการประเมินเพื่อสรุปผล ซึ่งยังไม่สอดคล้องกับแนวทางการประเมินกระบวนการของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรม สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว

5. การประเมินของวิลเลียม เอ็ดเวิร์ด เดมมิง (William Edward Deming)

วิลเลียม เอ็ดเวิร์ด เดมมิง (William Edward Deming) หรือเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายที่เรียกว่า วงจรคุณภาพ (PDCA) ซึ่งเป็นชื่อที่ใช้แทนการจัดการคุณภาพ เป็นคนแรกๆที่มองว่าการจัดการคุณภาพเป็นกิจกรรมขององค์กรทั้งหมด ไม่ใช่แค่งานตรวจคุณภาพตามที่กำหนดหรือเป็นงานของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง วงล้อเดมมิงถูกพัฒนาขึ้นโดย ดร. ชิวฮาร์ท นักวิทยาศาสตร์ชาวอเมริกัน ซึ่งต่อมา ดร. เดมมิงได้นำไปเผยแพร่ที่ประเทศญี่ปุ่นจนประสบความสำเร็จและเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย โดยมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง 4 ขั้นตอน คือ PDCA (Plan, Do, Check and Act) ที่เป็นกิจกรรมพื้นฐานในการพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพในการดำเนินงานขององค์กร⁽¹¹⁾

สุขสันต์ สุขสงคราม⁽¹²⁾ กล่าวว่า หลักการของวงจรคุณภาพ (PDCA) คือ การจัดการอย่างมีคุณภาพเพื่อให้เกิดผลผลิตและบริการที่มีคุณภาพขึ้น ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

Plan คือ กำหนดสาเหตุของปัญหา จากนั้นวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงหรือทดสอบ เพื่อการปรับปรุงให้ดีขึ้น

Do คือ การปฏิบัติตามแผนหรือทดลองปฏิบัติ

Check คือ ตรวจสอบเพื่อทราบว่าบรรลุผลตามแผนหรือหากมีสิ่งใดที่ทำผิดพลาดหรือได้เรียนรู้
อะไรมาแล้วบ้าง

Act คือ ยอมรับการเปลี่ยนแปลง หากบรรลุผลเป็นที่น่าพอใจหรือหากผลการปฏิบัติไม่เป็นไป
ตามแผน ให้ทำซ้ำวงจรโดยใช้การเรียนรู้จากการกระทำในวงจรที่ได้ปฏิบัติไปแล้ว

นพเกล้า โกษา⁽¹³⁾ กล่าวว่า วัฏจักรของเดมिंग (Deming Cycle) หรือ วัฏจักรแห่งการบริหาร
คุณภาพ มีขั้นตอนที่เกี่ยวข้อง 4 ขั้นตอน คือ PDCA (Plan-Do-Check-Action) ซึ่งแต่ละขั้นตอนมี
รายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นการเขียนแผนงาน (Plan) ขั้นตอนนี้จะต้องพิจารณา

- 1) วัตถุประสงค์ เป้าหมายและคุณลักษณะอย่างชัดเจนเพื่อใช้ควบคุม
- 2) กำหนดวิธีการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ (Do) แบ่งได้ดังนี้

- 1) ศึกษาและฝึกอบรมให้เข้าใจถึงวิธีการทำงานในแต่ละครั้งและลงมือปฏิบัติ
- 2) เก็บข้อมูลคุณลักษณะทางด้านคุณภาพตามวิธีการที่ได้กำหนดไว้

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตรวจสอบสิ่งที่ได้ทำไปแล้ว (Check) เป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของงาน
และการประเมินผล ดังนี้

- 1) เพื่อตรวจสอบว่างานที่ทำเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่
- 2) เพื่อตรวจสอบลักษณะทางด้านคุณภาพตรงตามเป้าหมายหรือไม่

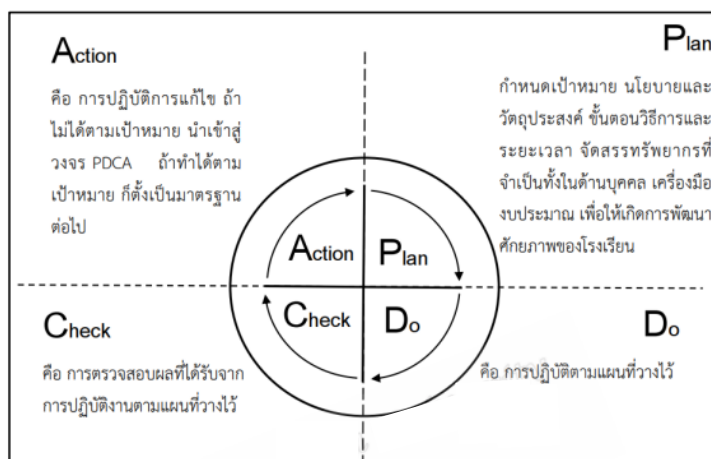
ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงแก้ไข (Action) เมื่อตรวจสอบสิ่งที่ได้กำหนดตามแผน พบว่ามีส่วนบกพร่อง
เพราะแผนไม่ดีหรือทำไม่ได้ตามแผน จำเป็นต้องแก้ไขส่วนที่บกพร่อง

ณัฐธินพธ์ อ่อนตาม⁽¹¹⁾ กล่าวว่า ขั้นตอนการวางแผน (Planning) เป็นการกำหนดเป้าหมาย/
วัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน วิธีการและขั้นตอนที่จำเป็น เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย
การวางแผนจะต้องทำความเข้าใจกับเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ให้ชัดเจน เป้าหมายที่กำหนดต้องเป็นไปตาม
นโยบาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจขององค์กรเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันทั่วทั้งองค์กร

ขั้นตอนการปฏิบัติ (Doing) เป็นการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนที่ได้กำหนดไว้ซึ่งก่อนที่จะ
ปฏิบัติงานใด ๆ จำเป็นต้องศึกษาข้อมูลและเงื่อนไขต่าง ๆ ของสภาพงานที่จะลงมือปฏิบัติให้่องแท้

ขั้นตอนการตรวจสอบ (Checking) เป็นขั้นตอนการประเมินผลว่ามีการปฏิบัติงานตามแผน
หรือมีปัญหาเกิดขึ้นในระหว่างการทำงานหรือไม่

ขั้นตอนการปรับปรุง (Action) เป็นขั้นตอนของการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหลังจากได้ทำการ
ตรวจสอบแล้ว รายละเอียดดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 4 เทคนิคการบริหารงานแบบ PDCA (Deming Cycle)

ที่มา : ญัฐพัชร อ่อนตาม: 2562

จากความหมายดังกล่าววงจรคุณภาพ (PDCA) เป็นวงจรบริหารงานคุณภาพที่ใช้ปรับปรุงการทำงานขององค์กรอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ (1) การวางแผน (Plan) (2) การดำเนินงาน (Do) (3) การตรวจสอบและประเมินผล (Check) และ (4) การปรับปรุงงาน (Action) มีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผน (Plan) หมายถึง การเตรียมการไว้ล่วงหน้า การระดมความคิด การกำหนดเป้าหมายสอดคล้องตามนโยบาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจขององค์กร การกำหนดแนวทาง ขั้นตอนวิธีดำเนินงาน กำหนดผู้รับผิดชอบ และทรัพยากรที่ต้องใช้

2. การดำเนินงาน (Do) หมายถึง การศึกษาข้อมูลเงื่อนไขต่างๆ ของสภาพงานที่จะลงมือปฏิบัติการฝึกอบรมให้เข้าใจถึงวิธีการทำงานในแต่ละครั้ง พร้อมลงมือปฏิบัติ โดยมีการส่งเสริมและสนับสนุนจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากร กำกับ ติดตาม และให้การนิเทศ

3. การตรวจสอบและประเมินผล (Check) หมายถึง การตรวจสอบเพื่อค้นหาปัญหาและวิธีการแก้ไขที่เหมาะสมที่สุด โดยกำหนดกรอบการประเมิน จัดทำเครื่องมือ เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และแปลความหมายการตรวจสอบหรือปรับปรุงคุณภาพการประเมิน

4. การปรับปรุงงาน (Action) หมายถึง การปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่มีปัญหาหรือยังไม่มีปัญหาโดยปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การประเมินของเดมมิ่ง (Deming Cycle) ตามวงจรคุณภาพ PDCA เป็นวงจรบริหารงานคุณภาพที่ใช้ปรับปรุงการทำงานขององค์กรอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงาน และวัดผลที่ชัดเจน ข้อมูลที่ได้สามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับการศึกษากระบวนการประกันคุณภาพการฝึกอบรม สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์การเดินทางและห้องที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นการศึกษาการดำเนินงาน โดยมีการกำหนดเป้าหมาย วิธีการดำเนินงาน การกำกับ ติดตาม การควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลของการผลิตแพทย์ประจำบ้าน เพื่อได้แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพการฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพ

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ฉัญพร ก้อยชูสกุล⁽¹⁴⁾ ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกิจกรรมหรือภารกิจหลักที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยมีการวางแผนการดำเนินงาน การดำเนินงานตามแผนที่กำหนด การตรวจสอบผลการดำเนินงานและการนำผลการตรวจสอบมาปรับปรุง ตามวงจร PDCA เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปตามที่วางแผนและเป้าหมายที่กำหนด

ชุตินา ทาสุนทร, จักรกฤษณ์ โปณะทอง และ จตุพล ยงศร⁽¹⁵⁾ ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน พบว่า การประกันคุณภาพการศึกษาจะต้องมีกระบวนการในการควบคุมคุณภาพ ตรวจสอบคุณภาพ และประเมินคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา อย่างมีแบบแผนและเป็นระบบ โดยมีการวางแผนการปฏิบัติงาน (Plan) การดำเนินงานตามแผน (Do) การตรวจสอบประเมินผล (Check) และการนำผลการประเมินมาปรับปรุง (Action) ซึ่งก่อให้เกิดความมั่นใจในการผลิตบัณฑิตและตอบสนองความต้องการทางการศึกษาทุกด้านที่มีคุณภาพตามคุณลักษณะที่กำหนด

ณัชชา มณีวงศ์⁽¹⁶⁾ ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า แนวทางการพัฒนาระบบงานประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย การวางแผน (Plan) ต้องมีการสร้างแผนยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับงานประกันคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติงาน นโยบายประกันคุณภาพ คู่มือประกันคุณภาพการศึกษา สร้างความตระหนักเพื่อเข้าใจความสำคัญของงานประกันคุณภาพการศึกษา สร้างความเข้าใจในยุทธศาสตร์ สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีในองค์กร และสร้างเครือข่ายงานประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกองค์กร ขั้นการดำเนินงานตามแผน (Do) ต้องมีการจัดทำระบบสารสนเทศที่สนับสนุนงานประกันคุณภาพการศึกษา จัดทำบริการตามภารกิจของหน่วยงานอย่างหลากหลาย จัดทำกระบวนการปรับปรุงและแก้ไขข้อเสนอแนะ ข้อร้องเรียนอย่างชัดเจนและเป็นระบบ สำนวความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อหน่วยงานพร้อมนำข้อสรุปมาเพิ่มประสิทธิภาพงาน สำนวความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ การประสานงานที่สุภาพ กำกับการดำเนินงานโดยคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา ติดตามความก้าวหน้าของแต่ละตัวบ่งชี้ รายงานความก้าวหน้าการดำเนินการ จัดเก็บรวบรวมข้อมูลหลักฐาน ตรวจสอบหลักฐานก่อนประเมินผล ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check) ต้องมีการสรุปผลการประเมินคุณภาพการศึกษาและข้อเสนอแนะของกรรมการ พร้อมทั้งแจ้งหัวหน้าฝ่ายและบุคลากรให้ทราบผล ขั้นตอนปรับปรุงงาน (Act) ต้องมีการประชุมเพื่อระดมสมอง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และจัดการความรู้ ได้ข้อสรุปเพื่อปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน พัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพ และปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ

วีรณัฐ พานทอง⁽¹⁷⁾ ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ภายใน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพเพื่อเป็นต้นแบบ นำไปสู่แนวปฏิบัติที่ดีต้องได้รับความร่วมมือจากบุคลากรและผู้บริหาร โดยทำงานในรูปแบบคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพการศึกษา มีการจัดประชุม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และชี้แจงปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน เพื่อร่วมแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาต่อไป จัดทำแผน กำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดในการดำเนินงาน มีการติดตามผลการดำเนินงานตามเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ ปรับปรุงการดำเนินงานหากผลการประเมินต่ำกว่าที่ตั้งเป้าหมายไว้ นำวงจรคุณภาพ PDCA มาใช้ นำผลการดำเนินงานที่ผ่านมามาวางแผนดำเนินงานต่อไป จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน มีการกำกับติดตามเป็นระยะ จัดทำฐานข้อมูล จัดอบรมบุคลากรส่งเสริมให้มีความรู้

พระมหาสุทัศน์ ตีสรรวาทิ และคณะ⁽¹⁸⁾ ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ การศึกษาภายใน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พบว่า แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ (1) ด้านการควบคุมคุณภาพ ได้แก่ กำหนดตำแหน่ง ผู้บริหารที่รับผิดชอบงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการเฉพาะ ควรกำหนดภาระงานบุคลากร ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาให้ชัดเจน พัฒนาศักยภาพและสร้างทัศนคติที่ดีต่องาน ควรบรรจุ งานประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลยุทธ์หนึ่งในแผนพัฒนามหาวิทยาลัย พัฒนาระบบฐานข้อมูลเชื่อมโยง กับงานประกันคุณภาพการศึกษา (2) ด้านการตรวจสอบคุณภาพ ได้แก่ สร้างระบบการจัดทำรายงาน การประเมินตนเองแบบมีส่วนร่วม ควรจัดทำขั้นตอนและออกมาตราการในการปฏิบัติงาน จัดระบบ การตรวจงาน จัดทำรายงานประจำปี ติดตามความก้าวหน้า (3) ด้านการประเมินคุณภาพ ได้แก่ ประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการสำหรับกรรมการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายในอย่างต่อเนื่อง อบรมให้ความรู้กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับงานประกัน

ณิรดา เวชญาลักษณ์⁽¹⁹⁾ ได้ศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 1 พบว่า แนวทาง การดำเนินงานการประกันคุณภาพในสถานศึกษาควรมีการกำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงาน การประกันโดยผู้บริหารอย่างชัดเจน จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี กำหนดบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ ประชุมชี้แจง วางแผนการปฏิบัติงาน กำหนดระยะเวลาในการดำเนินงาน ติดตาม ตรวจสอบ วิเคราะห์ผล การดำเนินงาน ปรับปรุงและพัฒนา จัดทำปฏิทินในการตรวจสอบวางแผนการดำเนินงาน

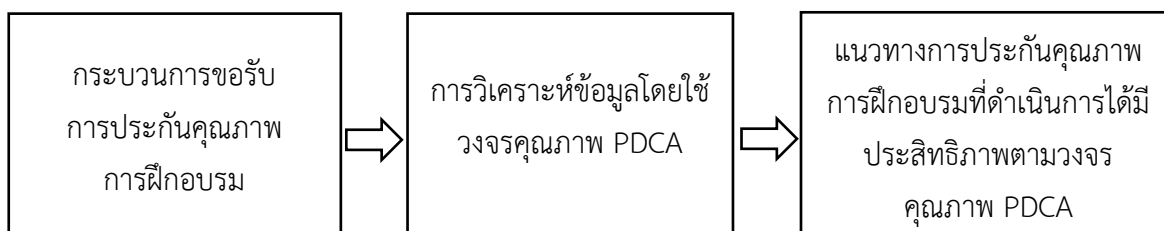
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา⁽²⁰⁾ ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา พบว่า แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษาควรมีการจัดอบรมให้กับบุคลากร การบริหารนโยบาย ส่งเสริมการประกันคุณภาพการศึกษา โดยการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นเรื่องของทุกคนที่ต้องช่วยกันภายในสถานศึกษา ไม่ควรเปลี่ยน ผู้รับผิดชอบหลักบ่อยครั้ง มีคู่มือแนวทางการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศ สร้างการรับรู้และความเข้าใจอย่างแท้จริงของการประกันคุณภาพการศึกษา กำกับ ติดตาม เสริมสร้างทัศนคติที่ดีให้กับผู้บริหาร การให้งบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน

ธีรศักดิ์ อุณารมย์เลิศ และคณะ⁽²¹⁾ ได้ศึกษาการพัฒนาระบบการบริหารงานการประกันคุณภาพ การศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า วิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการดำเนินการประกันคุณภาพ ประกอบด้วย กระบวนการมีส่วนร่วม การเตรียมความพร้อมและ สร้างความตระหนักของบุคลากร การจัดการความรู้ ภาวะผู้นำเข้มแข็ง และการเข้าสู่ความเป็นสากล มีการวางแผนที่ดี กำหนดผู้รับผิดชอบ กำหนดแนวทางการดำเนินงาน กำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน ดำเนินการตามแผนอย่างเป็นระบบ มีการตรวจสอบ ปรับปรุงการปฏิบัติงาน จัดทำข้อมูลสารสนเทศ

การศึกษากระบวนการการประกันคุณภาพการฝึกอบรมในครั้งนี้ พบว่าเป็นการศึกษา การดำเนินงาน การกำหนดเป้าหมาย วิธีการดำเนินงาน การควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการผลิต แพทย์ประจำบ้านให้ได้คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่แพทยสภากำหนด ผู้วิจัยได้เลือกใช้ทฤษฎีของ Demming theory ตามวงจรคุณภาพ PDCA เนื่องจากเป็นการบริหารงานที่เป็นระบบ มีการกำหนด เป้าหมายชัดเจน มีการดำเนินงานตามแผน มีการตรวจสอบประเมินผล และมีการปรับปรุงแก้ไขเป็นวงจร ต่อเนื่อง ซึ่งจะสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์กระบวนการการประกันคุณภาพการฝึกอบรมอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ทราบกระบวนการที่มีประสิทธิภาพในการประกันคุณภาพการฝึกอบรมและนำไป กำหนดเป็นแนวทางในการจัดการการประกันคุณภาพการฝึกอบรมหลักสูตรอื่น ๆ ในสถาบัน

2.5 กรอบแนวคิดการศึกษา

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษา

วิธีการดำเนินการศึกษา มีองค์ประกอบดังนี้

1. รูปแบบการศึกษา
2. ระยะเวลาที่ทำการศึกษาหรือข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา
3. ขั้นตอนการศึกษา
4. วิธีการวิเคราะห์และสรุปผล

สามารถอธิบายรายละเอียดแต่ละองค์ประกอบได้ดังนี้

3.1 รูปแบบการศึกษา เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive study) โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรม สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว ตามเกณฑ์มาตรฐานการรับรองคุณภาพสถาบันฝึกอบรม โดยวิเคราะห์ตามทฤษฎีของ Demming theory ตามวงจรคุณภาพ PDCA

3.2 ระยะเวลาที่ทำการศึกษาหรือข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา เป็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมการดำเนินงานประกันคุณภาพการฝึกอบรม สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว ตามเกณฑ์มาตรฐานการรับรองคุณภาพสถาบันฝึกอบรม โดยการศึกษาในครั้งนี้ได้รวบรวมผลการดำเนินงานและวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน ตั้งแต่วันที่ 10 กันยายน 2563 จนถึงได้รับรองผลจากแพทยสภา เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2564

3.3 ขั้นตอนการศึกษา

1. การรวบรวมผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรมที่ผ่านมา โดยเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้
 - 1.1 เก็บรวบรวมข้อมูลการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการฝึกอบรม ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานจากการประชุมคณะกรรมการประกันคุณภาพการฝึกอบรม
 - 1.2 เก็บรวบรวมข้อมูลข้อเสนอแนะการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรม จากการประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตรฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว
 - 1.3 เก็บรวบรวมข้อมูลการประกันคุณภาพการฝึกอบรมภายในจากการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรมภายในพร้อมรวบรวมสรุปรายงานผลการดำเนินงาน
 - 1.4 เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากกระบวนการแลกเปลี่ยนเพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรมกับหน่วยงานภายนอก
 - 1.5 เก็บรวบรวมข้อมูลปัญหา อุปสรรคจากการดำเนินงานโครงการการตรวจประเมินคุณภาพสถาบันฝึกอบรมจากหน่วยงานภายนอก

1.6 เก็บรวบรวมรายงานผลการประกันคุณภาพการฝึกอบรมจากหน่วยงานภายนอก ที่ได้ดำเนินการประกันคุณภาพการฝึกอบรมจากหน่วยงานภายนอก เมื่อวันที่ 1 - 2 เมษายน 2564

2. การวิเคราะห์ผลการประเมินเดิม โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทบทวนกระบวนการบริหารจัดการการดำเนินงานประกันคุณภาพการฝึกอบรม ข้อมูลจากการจัดประชุม การจัดอบรมให้ความรู้ด้านการประกันคุณภาพการฝึกอบรม ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ ข้อเสนอแนะจากหน่วยงานต่างๆที่ได้ศึกษาดูงาน การดำเนินงานรับการตรวจประเมิน ปัญหาอุปสรรค และผลการรับรองคุณภาพสถาบันฝึกอบรม

3. การนำทฤษฎีมาประกอบการวิเคราะห์ ศึกษาทฤษฎีวงจรคุณภาพ PDCA เพื่อเป็นแนวทางศึกษากระบวนการทำงานการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ (1) การวางแผน (Plan) (2) การดำเนินงาน (Do) (3) การตรวจสอบและประเมินผล (Check) และ (4) การปรับปรุงงาน (Action) แล้วนำองค์ความรู้ที่ได้จากกระบวนการทั้งหมดมาวิเคราะห์ผลจัดกลุ่มหรือหมวดหมู่ตามวงจรคุณภาพ PDCA และแยกในแต่ละวิธีการดำเนินงานว่าอยู่ในกลุ่มใด การพิจารณาจะดูตามนิยามที่กำหนดไว้ของวงจรคุณภาพ PDCA วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้หลักฐานอ้างอิงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคที่พบในการดำเนินงานที่ผ่านมา

3.4 วิธีการวิเคราะห์และสรุปผล

1. ทำการวิเคราะห์กระบวนการการประกันคุณภาพการฝึกอบรม ตามคู่มือการตรวจประเมินคุณภาพสถาบันฝึกอบรมการศึกษาหลังปริญญาตามเกณฑ์ (WFME) พ.ศ. 2559 พร้อมสรุปกระบวนการที่ได้ในแต่ละขั้นตอน

2. ทำการวิเคราะห์กระบวนการการดำเนินงานประกันคุณภาพการฝึกอบรม สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว พร้อมสรุปกระบวนการที่ได้ในแต่ละขั้นตอน

3. ทำการวิเคราะห์กระบวนการการดำเนินงานประกันคุณภาพการฝึกอบรมแต่ละขั้นตอน ตามวงจรคุณภาพ PDCA โดยได้ ระบุรายละเอียดผลการดำเนินงานในขั้นตอนการวางแผน (Plan) การดำเนินการ (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุง (Action) พร้อมสรุปผลที่ได้ในแต่ละขั้นตอน

4. ทำการสรุปผลที่ได้จากการวิเคราะห์กระบวนการการประกันคุณภาพการฝึกอบรมตามวงจรคุณภาพ PDCA โดยสรุปขั้นตอนสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ พร้อมอ้างอิงผลการศึกษาที่ได้ในครั้งนี้นี้กับผลการศึกษาของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5. นำผลการศึกษาที่ได้ เผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์สถาบันเวชศาสตร์ป้องกันศึกษาและทำหนังสือประชาสัมพันธ์ไปยังแขนงต่างๆ ผ่านสมาคมเวชศาสตร์ป้องกันแห่งประเทศไทยเพื่อเผยแพร่ต่อไป

บทที่ 4 ผลการศึกษา

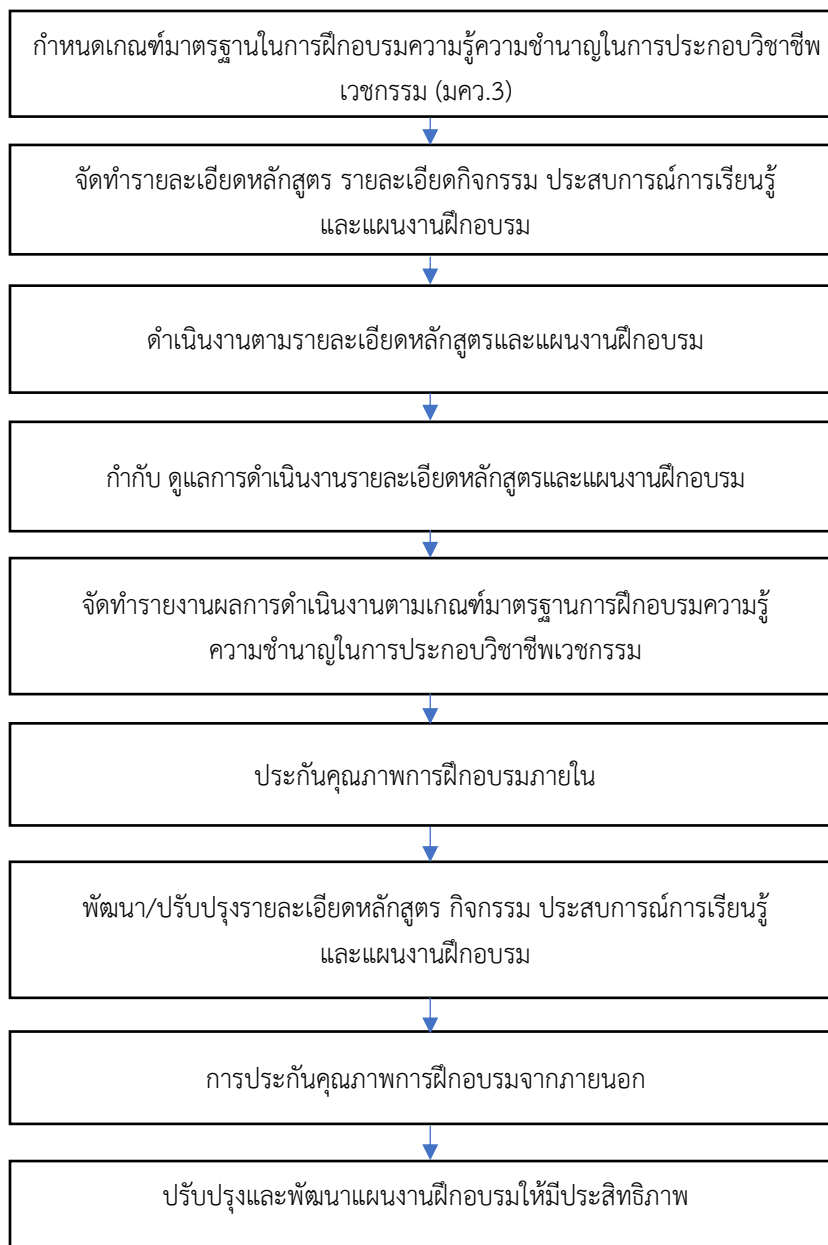
การศึกษากการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการฝึกอบรม ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรม ตามเกณฑ์มาตรฐานการรับรองคุณภาพสถาบันฝึกอบรม โดยใช้ทฤษฎีของ Demming theory ตามวงจรคุณภาพ PDCA เพื่อให้ทราบแนวทางการประกันคุณภาพการฝึกอบรมที่ดำเนินการได้มีประสิทธิภาพ รายละเอียดดังนี้

1. การวิเคราะห์กระบวนการการประกันคุณภาพการฝึกอบรม ตามคู่มือการตรวจประเมินคุณภาพสถาบันฝึกอบรมการศึกษาหลังปริญญาตามเกณฑ์ (World Federation for Medical Education: WFME) พ.ศ. 2559 ของแพทยสภา
2. การวิเคราะห์กระบวนการการประกันคุณภาพการฝึกอบรม สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว
3. การวิเคราะห์กระบวนการการประกันคุณภาพการฝึกอบรม ตามเกณฑ์มาตรฐานการรับรองคุณภาพสถาบันฝึกอบรม โดยวงจรคุณภาพ PDCA
4. เปรียบเทียบกระบวนการการประกันคุณภาพการฝึกอบรมของแพทยสภากับกระบวนการการประกันคุณภาพการฝึกอบรม สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว

4.1 การวิเคราะห์กระบวนการการประกันคุณภาพการฝึกอบรม ตามคู่มือการตรวจประเมินคุณภาพสถาบันฝึกอบรมการศึกษาหลังปริญญาตามเกณฑ์ WFME พ.ศ. 2559 ของแพทยสภา

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์กระบวนการการประกันคุณภาพการฝึกอบรม โดยวิเคราะห์ผลตั้งแต่การกำหนดและจัดทำเกณฑ์มาตรฐานในการฝึกอบรมความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (มคอ.3) การวางแผนการดำเนินงาน หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการประเมินเพื่อรับรองคุณภาพสถาบันฝึกอบรม ตามคู่มือการตรวจประเมินคุณภาพสถาบันฝึกอบรมการศึกษาหลังปริญญาตามเกณฑ์ WFME พ.ศ. 2559 ของแพทยสภา พบว่า แพทยสภาได้มีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการฝึกอบรมความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (มคอ.3) และให้สถาบันฝึกอบรมดำเนินการจัดทำรายละเอียดหลักสูตร รายละเอียดกิจกรรม ประสบการณ์การเรียนรู้ แผนงานฝึกอบรม จัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการฝึกอบรมความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม พร้อมทั้งดำเนินงานฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้าน โดยมีการกำกับ ดูแลการดำเนินงานตามรายละเอียดหลักสูตรและแผนงานฝึกอบรม และสถาบันฝึกอบรมต้องดำเนินการประกันคุณภาพการฝึกอบรมภายในเป็นประจำ พร้อมนำผลการประกันคุณภาพการฝึกอบรมภายในไปพัฒนา/ปรับปรุงรายละเอียดหลักสูตรกิจกรรม ประสบการณ์การเรียนรู้ และแผนงานฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพ พร้อมรับการตรวจประเมินคุณภาพสถาบันฝึกอบรม โดยขอรับการประกันคุณภาพการฝึกอบรมกับแพทยสภา จากนั้น

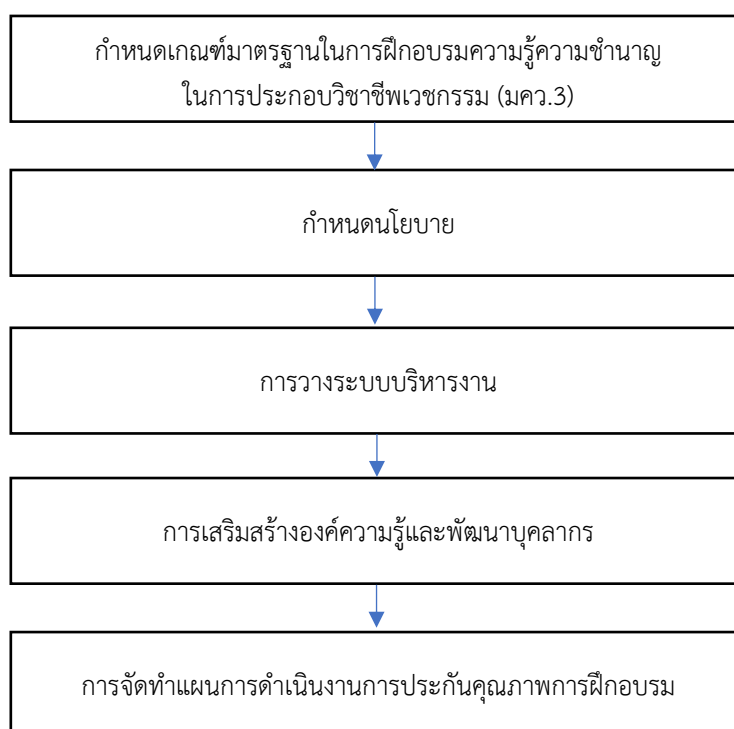
นำข้อเสนอแนะที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนาการฝึกอบรมแพทย์ประจำบ้านให้มีประสิทธิภาพ
อย่างต่อเนื่องรายละเอียดดังภาพที่ 6

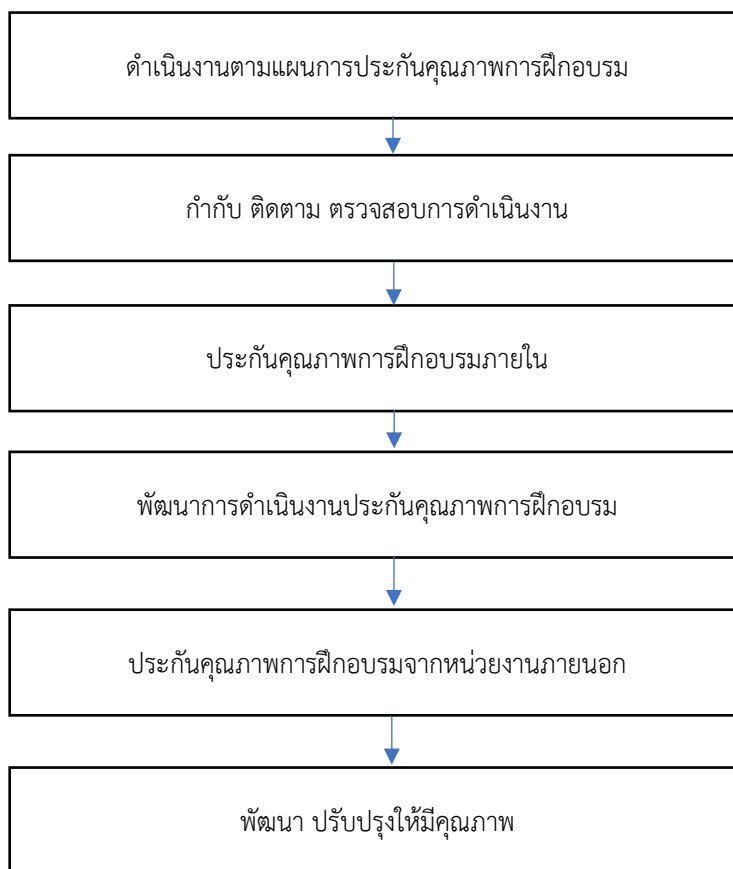

ภาพที่ 6 การวิเคราะห์กระบวนการประกันคุณภาพการฝึกอบรม ตามคู่มือการตรวจประเมิน
คุณภาพสถาบันฝึกอบรมการศึกษาหลังปริญญาตามเกณฑ์ WFME พ.ศ. 2559 ของแพทยสภา

4.2 การวิเคราะห์กระบวนการประกันคุณภาพการฝึกอบรม สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์กระบวนการประกันคุณภาพการฝึกอบรม สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยวจากผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรม ตั้งแต่วันที่ 10 กันยายน 2563 จนถึงได้รับรองผลจากแพทยสภา เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2564 ได้ผลดังนี้ สถาบันได้นำเกณฑ์มาตรฐานการฝึกอบรมความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (มคอ.3) ที่กำหนดโดยแพทยสภามาใช้ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรม มีการกำหนดนโยบาย โดยผู้บริหารสถาบันเวชศาสตร์ป้องกันศึกษา พร้อมวางระบบบริหารงาน เสริมสร้างองค์ความรู้และพัฒนาบุคลากรสถาบันให้สามารถดำเนินงานประกันคุณภาพการฝึกอบรมได้ จัดทำแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรม พร้อมดำเนินงานตามแผนการประกันคุณภาพการฝึกอบรม โดยมีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงาน เพื่อควบคุมคุณภาพและระยะเวลาการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ดำเนินการประกันคุณภาพการฝึกอบรมภายใน เพื่อตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานให้ได้คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน นำข้อค้นพบที่ได้ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการดำเนินงาน โดยเปรียบเทียบการดำเนินงานกับหน่วยงานที่ได้คุณภาพ พร้อมรับการตรวจประเมินจากหน่วยงานภายนอก นำข้อเสนอแนะที่ได้จากการตรวจประเมินไปพัฒนา ปรับปรุงให้มีคุณภาพ รายละเอียดดังภาพที่ 7

ภาพที่ 7 การวิเคราะห์กระบวนการการประกันคุณภาพการฝึกอบรม สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน
แขนงเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว

4.3 การวิเคราะห์กระบวนการการประกันคุณภาพการฝึกอบรม ตามเกณฑ์มาตรฐานการรับรอง คุณภาพสถาบันฝึกอบรม โดยวงจรคุณภาพ PDCA

เพื่อเป็นการวิเคราะห์หาขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพการฝึกอบรมที่ส่งผลให้
ประสบความสำเร็จโดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA มาทำการวิเคราะห์ มีผลดังนี้

ตารางที่ 1 กระบวนการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการฝึกอบรมความรู้ความชำนาญในการ
ประกอบวิชาชีพเวชกรรม (มคอ.3) ตามวงจรคุณภาพ PDCA

กระบวนการ	วงจรคุณภาพ PDCA	ขั้นตอน
กำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการ ฝึกอบรมความรู้ความชำนาญ ในการประกอบวิชาชีพเวช กรรม (มคอ.3)	การวางแผน (Plan)	– นำเกณฑ์มาตรฐานในการ ฝึกอบรมความรู้ความชำนาญในการ ประกอบวิชาชีพเวชกรรม (มคอ.3) กำหนดให้สอดคล้องตามแพทยสภา

กระบวนการ	วงจรคุณภาพ PDCA	ขั้นตอน
กำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการฝึกอบรมความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (มคอ.3)	การดำเนินการ (Do)	- ประชุมชี้แจงเกณฑ์มาตรฐานในการฝึกอบรมความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (มคอ.3) ให้รับทราบโดยทั่วกัน
	การตรวจสอบ (Check)	- ตรวจสอบรายละเอียดแต่ละองค์ประกอบของเกณฑ์มาตรฐานที่นำมาใช้ให้สอดคล้องกับแพทยสภา กำหนด
	การปรับปรุง (Action)	-

จากตารางที่ 1 พบว่า กระบวนการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการฝึกอบรมความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (มคอ.3) ตามวงจรคุณภาพ PDCA ในขั้นตอนการวางแผน (Plan) มีการนำเกณฑ์มาตรฐานในการฝึกอบรมความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (มคอ.3) มากำหนดให้สอดคล้องตามแพทยสภา ขั้นตอนการดำเนินการ (Do) ได้ประชุมชี้แจงเกณฑ์มาตรฐานในการฝึกอบรมความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (มคอ.3) ให้รับทราบโดยทั่วกัน และขั้นตอนการตรวจสอบ (Check) ได้ตรวจสอบรายละเอียดแต่ละองค์ประกอบของเกณฑ์มาตรฐานที่นำมาใช้ให้สอดคล้องกับแพทยสภา กำหนด

ตารางที่ 2 กำหนดนโยบายตามวงจรคุณภาพ PDCA

กระบวนการ	วงจรคุณภาพ PDCA	ขั้นตอน
กำหนดนโยบาย	การวางแผน (Plan)	- ผู้บริหารสถาบันได้ประชุมหารือเพื่อกำหนดนโยบายการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรมในที่ประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตร
	การดำเนินการ (Do)	- ผู้บริหารสถาบันได้ประกาศนโยบายให้ทราบโดยทั่วกันในการประชุมคณะกรรมการบริหารสถาบันฯ
	การตรวจสอบ (Check)	-
	การปรับปรุง (Action)	- มีการทบทวนนโยบายการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรม โดยผู้บริหารสถาบันฯคนใหม่

จากตารางที่ 2 พบว่า กระบวนการกำหนดนโยบายตามวงจรคุณภาพ PDCA ในขั้นตอนการวางแผน (Plan) ผู้บริหารสถาบันได้มีประชุมหารือเพื่อกำหนดนโยบายการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรมในที่ประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ขั้นตอนการดำเนินการ (Do) ผู้บริหารสถาบันได้ประกาศนโยบายให้ทราบโดยทั่วกันในการประชุมคณะกรรมการบริหารสถาบันฯ ขั้นตอนการปรับปรุง (Action) มีการทบทวนนโยบายการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรม โดยผู้บริหารสถาบันฯ คนใหม่

ตารางที่ 3 กระบวนการวางระบบบริหารงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

กระบวนการ	วงจรคุณภาพ PDCA	ขั้นตอน
การวางระบบบริหารงาน	การวางแผน (Plan)	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรม - กำหนดกรอบระยะเวลาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรมให้แล้วเสร็จตามที่แพทยสภาระบุ
	การดำเนินการ (Do)	<ul style="list-style-type: none"> - ให้อุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกกลุ่มงานเข้ามามีส่วนร่วมในการระดมความคิดร่วมกันวางแผน และร่วมกันทำงาน - จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการฝึกอบรม - ประชุมชี้แจงบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบให้อุคลากรทุกคนทราบ
	การตรวจสอบ (Check)	-
	การปรับปรุง (Action)	-

จากตารางที่ 3 พบว่ากระบวนการวางระบบบริหารงานตามวงจรคุณภาพ PDCA ในขั้นตอนการวางแผน (Plan) มีการกำหนดผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรม กำหนดกรอบระยะเวลาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรมให้แล้วเสร็จตามที่แพทยสภาระบุ ขั้นตอนการดำเนินการ (Do) ให้อุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกกลุ่มงานเข้ามามีส่วนร่วมในการระดมความคิดร่วมกันวางแผน และร่วมกันทำงาน จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการฝึกอบรมและประชุมชี้แจงบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบให้ทุกคนทราบ

ตารางที่ 4 กระบวนการเสริมสร้างองค์ความรู้และพัฒนาบุคลากรตามวงจรคุณภาพ PDCA

กระบวนการ	วงจรคุณภาพ PDCA	ขั้นตอน
การเสริมสร้างองค์ความรู้และพัฒนาบุคลากร	การวางแผน (Plan)	– วางแผนงบประมาณการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างความรู้และทักษะการประกันคุณภาพการฝึกอบรมให้กับบุคลากรทุกคนในสถาบันฯ
	การดำเนินการ (Do)	– การศึกษาดูงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง – จัดประชุมให้การอบรมด้านการประกันคุณภาพแก่บุคลากร – ขอคำปรึกษาและข้อเสนอแนะจากอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ
	การตรวจสอบ (Check)	–
	การปรับปรุง (Action)	–

จากตารางที่ 4 พบว่ากระบวนการเสริมสร้างองค์ความรู้และพัฒนาบุคลากรตามวงจรคุณภาพ PDCA ในขั้นตอนการวางแผน (Plan) มีการวางแผนงบประมาณการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างความรู้และทักษะการประกันคุณภาพการฝึกอบรมให้กับบุคลากรทุกคนในสถาบันฯ ขั้นตอนการดำเนินการ (Do) มีการศึกษาดูงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดประชุมให้การอบรมด้านการประกันคุณภาพแก่บุคลากร ขอคำปรึกษาและข้อเสนอแนะจากอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ

ตารางที่ 5 กระบวนการจัดทำแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรมตามวงจรคุณภาพ PDCA

กระบวนการ	วงจรคุณภาพ PDCA	ขั้นตอน
การจัดทำแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรม	การวางแผน (Plan)	– จัดทำแผนการดำเนินงานโดยระบุกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ ระยะเวลา ผู้รับผิดชอบ ผลการดำเนินงาน งบประมาณ และจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายการดำเนินงานให้ชัดเจน
	การดำเนินการ (Do)	– ประชุมหารือระดมความคิดร่วมกันวางแผนการดำเนินงาน

กระบวนการ	วงจรคุณภาพ PDCA	ขั้นตอน
	การตรวจสอบ (Check)	- ประชุมคณะกรรมการบริหารเพื่อตรวจสอบและให้ความเห็นในการวางแผนการดำเนินงาน
	การปรับปรุง (Action)	-

จากตารางที่ 5 พบว่ากระบวนการจัดทำแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรมตามวงจรคุณภาพ PDCA ในขั้นตอนการวางแผน (Plan) มีการจัดทำแผนการดำเนินงานโดยระบุกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ ระยะเวลา ผู้รับผิดชอบ ผลการดำเนินงาน งบประมาณ และจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายการดำเนินงานให้ชัดเจน ขั้นตอนการดำเนินการ (Do) มีการประชุมหารือระดมความคิดร่วมกันวางแผนการดำเนินงาน ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check) มีการประชุมคณะกรรมการบริหารเพื่อตรวจสอบและให้ความเห็นในการวางแผนการดำเนินงาน

ตารางที่ 6 กระบวนการดำเนินงานตามแผนการประกันคุณภาพการฝึกอบรมตามวงจรคุณภาพ PDCA

กระบวนการ	วงจรคุณภาพ PDCA	ขั้นตอน
ดำเนินงานตามแผนการประกันคุณภาพการฝึกอบรม	การวางแผน (Plan)	- วางแผนจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินงาน - ประชุมชี้แจงและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรมของสถาบัน
	การดำเนินการ (Do)	- ศึกษาประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับของแพทยสภา เครื่องมือ คู่มือวิธีการ และแนวทางการดำเนินงานจากหน่วยงานต่างๆ - ดำเนินงานตามแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรม
	การตรวจสอบ (Check)	- พิจารณาความถูกต้องของเอกสารตรวจสอบการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด - ติดตามเอกสารดำเนินการไม่แล้วเสร็จ
	การปรับปรุง (Action)	- กำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผนทุกเดือน

จากตารางที่ 6 พบว่ากระบวนการดำเนินงานตามแผนการประกันคุณภาพการฝึกอบรมตามวงจรคุณภาพ PDCA ในขั้นตอนการวางแผน (Plan) มีการวางแผนจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินงานประชุมชี้แจงและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรมของสถาบัน ขั้นตอนการดำเนินการ (Do) มีการศึกษาประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับของแพทยสภา เครื่องมือ คู่มือ วิธีการ และแนวทางการดำเนินงานจากหน่วยงานต่างๆ ดำเนินงานตามแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรม ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check) พิจารณาความถูกต้องของเอกสาร ตรวจสอบการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด ติดตามเอกสารดำเนินการที่ไม่แล้วเสร็จ ขั้นตอนการปรับปรุง (Action) มีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผนทุกเดือน

ตารางที่ 7 กระบวนการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA

กระบวนการ	วงจรคุณภาพ PDCA	ขั้นตอน
กำกับ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงาน	การวางแผน (Plan)	- วางแผนการกำกับ ติดตาม และตรวจสอบการดำเนินงานเป็นระยะ
	การดำเนินการ (Do)	- ติดตามและให้คำแนะนำการดำเนินการจัดทำเอกสารที่ดำเนินการไม่แล้วเสร็จ
	การตรวจสอบ (Check)	- พิจารณาความถูกต้องของเอกสาร ตรวจสอบการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด
	การปรับปรุง (Action)	- กำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผนทุกเดือน

จากตารางที่ 7 พบว่ากระบวนการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานตามวงจรคุณภาพ PDCA ขั้นตอนการวางแผน (Plan) มีการวางแผนการกำกับ ติดตาม และตรวจสอบการดำเนินงานเป็นระยะ ขั้นตอนการดำเนินการ (Do) ติดตามและให้คำแนะนำการดำเนินการจัดทำเอกสารที่ดำเนินการไม่แล้วเสร็จ ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check) พิจารณาความถูกต้องของเอกสาร ตรวจสอบการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด ขั้นตอนการปรับปรุง (Action) กำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผนทุกเดือน

ตารางที่ 8 กระบวนการประกันคุณภาพการฝึกอบรมภายในตามวงจรคุณภาพ PDCA

กระบวนการ	วงจรคุณภาพ PDCA	ขั้นตอน
ประกันคุณภาพการฝึกอบรมภายใน	การวางแผน (Plan)	- วางแผนงบประมาณการดำเนินโครงการประกันคุณภาพการฝึกอบรมภายใน

กระบวนการ	วงจรคุณภาพ PDCA	ขั้นตอน
	การดำเนินการ (Do)	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำเอกสารการประเมินตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพสถาบันฝึกอบรม - ดำเนินการตรวจประเมินคุณภาพการฝึกอบรมภายในหน่วยงาน
	การตรวจสอบ (Check)	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของเอกสาร
	การปรับปรุง (Action)	<ul style="list-style-type: none"> - นำเสนอผลลัพธ์การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในให้คณะกรรมการบริหารทราบ พร้อมให้ข้อเสนอแนะ - แก้ไขตามข้อค้นพบของการประกันคุณภาพภายในและตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการบริหาร

จากตารางที่ 8 พบว่า กระบวนการประกันคุณภาพการฝึกอบรมภายในตามวงจรคุณภาพ PDCA ในขั้นตอนการวางแผน (Plan) มีการวางแผนงบประมาณการดำเนินโครงการประกันคุณภาพการฝึกอบรมภายใน ขั้นตอนการดำเนินการ (Do) มีการจัดทำเอกสารการประเมินตนเอง ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพสถาบันฝึกอบรม ดำเนินการตรวจประเมินคุณภาพการฝึกอบรมภายในหน่วยงาน ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check) มีการตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของเอกสาร ขั้นตอนการปรับปรุง (Action) มีการนำเสนอผลลัพธ์การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในให้คณะกรรมการบริหารทราบ พร้อมให้ข้อเสนอแนะ และแก้ไขตามข้อค้นพบของการประกันคุณภาพภายในและตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการบริหาร

ตารางที่ 9 กระบวนการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการฝึกอบรมตามวงจรคุณภาพ PDCA

กระบวนการ	วงจรคุณภาพ PDCA	ขั้นตอน
พัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการฝึกอบรม	การวางแผน (Plan)	<ul style="list-style-type: none"> - ดำเนินการเลือกหน่วยงานฝึกอบรมด้านเวชศาสตร์ป้องกันที่ดำเนินงานได้มีประสิทธิภาพและได้รับการรับรองคุณภาพสถาบันฝึกอบรมจากแพทยสภา

กระบวนการ	วงจรคุณภาพ PDCA	ขั้นตอน
	การดำเนินการ (Do)	<ul style="list-style-type: none"> - นำข้อมูลผลการดำเนินงานที่ปรับแก้ไขตามข้อค้นพบของการประกันคุณภาพภายในและตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการบริหาร เปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานของหน่วยงานฝึกรอบด้านเวชศาสตร์ป้องกัน (Benchmark) - รวบรวมข้อมูลผลการเปรียบเทียบการดำเนินงาน
	การตรวจสอบ (Check)	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลรายละเอียดที่ใช้เปรียบเทียบ
	การปรับปรุง (Action)	<ul style="list-style-type: none"> - ปรับแก้ไขข้อมูลรายละเอียดและการดำเนินงานให้มีคุณภาพ

จากตารางที่ 9 พบว่ากระบวนการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการฝึกรอบด้านเวชศาสตร์ป้องกันคุณภาพ PDCA ขั้นตอนการวางแผน (Plan) ได้ดำเนินการเลือกหน่วยงานฝึกรอบด้านเวชศาสตร์ป้องกันที่ดำเนินงานได้มีประสิทธิภาพและได้รับการรับรองคุณภาพสถาบันฝึกรอบด้านเวชศาสตร์ป้องกัน (Do) ได้นำข้อมูลผลการดำเนินงานที่ปรับแก้ไขตามข้อค้นพบของการประกันคุณภาพภายในและตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการบริหาร เปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานของหน่วยงานฝึกรอบด้านเวชศาสตร์ป้องกัน (Benchmark) และรวบรวมข้อมูลผลการเปรียบเทียบการดำเนินงาน ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check) มีการตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลรายละเอียดที่ใช้เปรียบเทียบ ขั้นตอนการปรับปรุง (Action) มีการปรับแก้ไขข้อมูลรายละเอียดและการดำเนินงานให้มีคุณภาพ

ตารางที่ 10 กระบวนการประกันคุณภาพการฝึกรอบด้านเวชศาสตร์ป้องกันจากหน่วยงานภายนอกตามวงจรคุณภาพ PDCA

กระบวนการ	วงจรคุณภาพ PDCA	ขั้นตอน
ประกันคุณภาพการฝึกรอบด้านเวชศาสตร์ป้องกันจากหน่วยงานภายนอก	การวางแผน (Plan)	<ul style="list-style-type: none"> - วางแผนงบประมาณการดำเนินโครงการประกันคุณภาพการฝึกรอบด้านเวชศาสตร์ป้องกัน

กระบวนการ	วงจรคุณภาพ PDCA	ขั้นตอน
	การดำเนินการ (Do)	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำเอกสารการประเมินตนเอง ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพสถาบันฝึกอบรม - ดำเนินการรับการตรวจประเมินคุณภาพการฝึกอบรมจากหน่วยงานภายนอก
	การตรวจสอบ (Check)	<ul style="list-style-type: none"> - รวบรวมผลการตรวจประเมิน
	การปรับปรุง (Action)	<ul style="list-style-type: none"> - นำผลการตรวจประเมินปรับปรุง แก้ไขให้มีประสิทธิภาพ

จากตารางที่ 10 พบว่ากระบวนการประกันคุณภาพการฝึกอบรมจากหน่วยงานภายนอกตามวงจรคุณภาพ PDCA ในขั้นตอนการวางแผน (Plan) วางมีการแผนงบประมาณการดำเนินโครงการประกันคุณภาพการฝึกอบรมภายนอก ขั้นตอนการดำเนินการ (Do) ได้จัดทำเอกสารการประเมินตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพสถาบันฝึกอบรม ดำเนินการรับการตรวจประเมินคุณภาพการฝึกอบรมจากหน่วยงานภายนอก ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check) มีการรวบรวมผลการตรวจประเมิน ขั้นตอนการปรับปรุง (Action) มีการนำผลการตรวจประเมินไปปรับปรุง แก้ไขให้มีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 11 กระบวนการพัฒนา ปรับปรุงให้มีคุณภาพตามวงจรคุณภาพ PDCA

กระบวนการ	วงจรคุณภาพ PDCA	ขั้นตอน
พัฒนา ปรับปรุงให้มีคุณภาพ	การวางแผน (Plan)	—
	การดำเนินการ (Do)	—
	การตรวจสอบ (Check)	—
	การปรับปรุง (Action)	<ul style="list-style-type: none"> - นำข้อเสนอแนะจากการตรวจประเมินคุณภาพการฝึกอบรมจากหน่วยงานภายนอกเสนอต่อคณะกรรมการบริหาร - พัฒนา ปรับปรุง ดำเนินงานให้มีคุณภาพตามข้อเสนอแนะ

จากตารางที่ 11 พบว่ากระบวนการพัฒนา ปรับปรุงให้มีคุณภาพตามวงจรคุณภาพ PDCA ขั้นตอนการปรับปรุง (Action) ได้นำข้อเสนอแนะจากการตรวจประเมินคุณภาพการฝึกอบรม จากหน่วยงานภายนอกเสนอต่อคณะกรรมการบริหาร พร้อมพัฒนา ปรับปรุง ดำเนินงานให้มีคุณภาพ ตามข้อเสนอแนะ

สามารถสรุปผลการวิเคราะห์กระบวนการประกันคุณภาพการฝึกอบรม ตามเกณฑ์มาตรฐาน การรับรองคุณภาพสถาบันฝึกอบรม โดยวงจรคุณภาพ PDCA ได้ผลดังนี้

การวางแผน (Plan) ประกอบด้วย กระบวนการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการฝึกอบรมความรู้ ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (มคอ.3) โดยได้นำเกณฑ์มาตรฐานในการฝึกอบรมความรู้ ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (มคอ.3) กำหนดให้สอดคล้องตามแพทยสภา กระบวนการกำหนดนโยบาย ผู้บริหารสถาบันได้ประชุมหารือเพื่อกำหนดนโยบายการดำเนินการประกันคุณภาพการฝึกอบรมในที่ประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตร มีกระบวนการวางระบบ บริหารงาน กำหนดผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินการประกันคุณภาพการฝึกอบรม กำหนดกรอบ ระยะเวลาการดำเนินการประกันคุณภาพการฝึกอบรมให้แล้วเสร็จตามที่แพทยสภาระบุ กระบวนการ เสริมสร้างองค์ความรู้และพัฒนาบุคลากร มีการวางแผนงบประมาณการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เสริมสร้างความรู้และทักษะการประกันคุณภาพการฝึกอบรมให้กับบุคลากรทุกคนในสถาบันฯ กระบวนการ จัดทำแผนการดำเนินการประกันคุณภาพการฝึกอบรม มีการจัดทำแผนการดำเนินงานโดยระบุ กิจกรรมที่ต้องดำเนินการ ระยะเวลา ผู้รับผิดชอบ ผลการดำเนินงาน งบประมาณ และจัดลำดับ ความสำคัญของเป้าหมายการดำเนินงานให้ชัดเจน กระบวนการดำเนินงานตามแผนการประกัน คุณภาพการฝึกอบรม มีการวางแผนจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินงาน ประชุมชี้แจงและสร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพการฝึกอบรมของสถาบัน กระบวนการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินงาน มีการวางแผนการกำกับ ติดตาม และตรวจสอบการดำเนินงานเป็นระยะ กระบวนการ ประกันคุณภาพการฝึกอบรมภายใน มีการวางแผนงบประมาณการดำเนินโครงการประกันคุณภาพ การฝึกอบรมภายใน กระบวนการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการฝึกอบรม ได้ดำเนินการเลือก หน่วยงานฝึกอบรมด้านเวชศาสตร์ป้องกันที่ดำเนินงานได้มีประสิทธิภาพและได้รับการรับรองคุณภาพ สถาบันฝึกอบรมจากแพทยสภา กระบวนการประกันคุณภาพการฝึกอบรมจากหน่วยงานภายนอก มีการวางแผนงบประมาณการดำเนินโครงการประกันคุณภาพการฝึกอบรมภายนอก

การดำเนินการ (Do) ประกอบด้วย กระบวนการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการฝึกอบรมความรู้ ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (มคอ.3) มีการประชุมชี้แจงเกณฑ์มาตรฐานในการฝึกอบรม ความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (มคอ.3) ให้รับทราบโดยทั่วกัน กระบวนการกำหนด นโยบาย ผู้บริหารสถาบันได้ประกาศนโยบายให้ทราบโดยทั่วกันในการประชุมคณะกรรมการบริหารสถาบันฯ กระบวนการวางระบบบริหารงาน ได้ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกกลุ่มงานเข้ามามีส่วนร่วมในการระดม

ความคิด ร่วมกันวางแผน และร่วมกันทำงาน พร้อมจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพ การฝึกอบรมและประชุมชี้แจงบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบให้ทุกคนทราบ กระบวนการเสริมสร้าง องค์ความรู้และพัฒนาบุคลากร มีการศึกษาดูงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดประชุมให้การอบรม ด้านการประกันคุณภาพแก่บุคลากร ขอคำปรึกษาและขอแนะนำจากอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ กระบวนการจัดทำ แผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรม มีการประชุมหารือระดมความคิด ร่วมกันวางแผน การดำเนินงาน กระบวนการดำเนินงานตามแผนการประกันคุณภาพการฝึกอบรม มีการศึกษาประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับของแพทยสภา เครื่องมือ คู่มือ วิธีการ และแนวทางการดำเนินงานจากหน่วยงานต่างๆ ดำเนินงานตามแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรม กระบวนการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงาน ได้ติดตามและให้คำแนะนำการดำเนินการจัดทำเอกสารที่ดำเนินการไม่แล้วเสร็จ กระบวนการประกันคุณภาพการฝึกอบรมภายใน ได้จัดทำเอกสารการประเมินตนเองตามเกณฑ์มาตรฐาน คุณภาพสถาบันฝึกอบรม ดำเนินการตรวจประเมินคุณภาพการฝึกอบรมภายในหน่วยงาน กระบวนการ พัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการฝึกอบรม นำข้อมูลผลการดำเนินงานที่ได้ปรับแก้ไข ตามข้อค้นพบของการประกันคุณภาพภายในและตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการบริหาร เปรียบเทียบ กับผลการดำเนินงานของหน่วยงานฝึกอบรมด้านเวชศาสตร์ป้องกัน (Benchmark) และรวบรวมข้อมูล ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงาน กระบวนการประกันคุณภาพการฝึกอบรมจากหน่วยงานภายนอก มีการจัดทำเอกสารการประเมินตนเอง ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพสถาบันฝึกอบรม พร้อมดำเนินการรับ การตรวจประเมินคุณภาพการฝึกอบรมจากหน่วยงานภายนอก

การตรวจสอบ (Check) ประกอบด้วย กระบวนการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการฝึกอบรม ความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (มคอ.3) มีการตรวจสอบรายละเอียดแต่ละ องค์ประกอบของเกณฑ์มาตรฐานที่นำมาใช้ให้สอดคล้องกับแพทยสภากำหนด กระบวนการจัดทำแผน การดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรม มีการประชุมคณะกรรมการบริหารเพื่อตรวจสอบและ ให้ความเห็นในการวางแผนการดำเนินงาน กระบวนการดำเนินงานตามแผนการประกันคุณภาพ การฝึกอบรม พิจารณาความถูกต้องของเอกสาร ตรวจสอบการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด ติดตามเอกสารดำเนินการที่ไม่แล้วเสร็จ กระบวนการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงาน พิจารณา ความถูกต้องของเอกสาร ตรวจสอบการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด กระบวนการประกัน คุณภาพการฝึกอบรมภายใน ตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของเอกสาร กระบวนการพัฒนาการ ดำเนินงานประกันคุณภาพการฝึกอบรม มีการตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลรายละเอียดที่ใช้ เปรียบเทียบ กระบวนการประกันคุณภาพการฝึกอบรมจากหน่วยงานภายนอก ได้มีการรวบรวมผล การตรวจประเมิน

การปรับปรุง (Action) ประกอบด้วย กระบวนการกำหนดนโยบาย มีการทบทวนนโยบาย การดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรม โดยผู้บริหารสถาบันฯคนใหม่ กระบวนการดำเนินงาน

ตามแผนการประกันคุณภาพการฝึกอบรมและกระบวนการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงาน ได้มีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผนทุกเดือน กระบวนการประกันคุณภาพการฝึกอบรมภายใน มีการนำเสนอผลลัพธ์การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในให้คณะกรรมการบริหารทราบ พร้อมให้ ข้อเสนอแนะ และแก้ไขตามข้อค้นพบของการประกันคุณภาพภายในและตามข้อเสนอแนะ ของคณะกรรมการบริหาร กระบวนการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการฝึกอบรม ปรับแก้ไข ข้อมูลรายละเอียดและการดำเนินงานให้มีคุณภาพ กระบวนการประกันคุณภาพการฝึกอบรม จากหน่วยงานภายนอก นำผลการตรวจประเมินไปปรับปรุง แก้ไขให้มีประสิทธิภาพ กระบวนการพัฒนา ปรับปรุงให้มีคุณภาพ มีการนำข้อเสนอแนะจากการตรวจประเมินคุณภาพการฝึกอบรมจากหน่วยงาน ภายนอกเสนอต่อคณะกรรมการบริหาร พร้อมพัฒนา ปรับปรุง ดำเนินงานให้มีคุณภาพตามข้อเสนอแนะ

4.4 เปรียบเทียบกระบวนการการประกันคุณภาพการฝึกอบรมของแพทยสภากับกระบวนการ การประกันคุณภาพการฝึกอบรม สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว

เพื่อเปรียบเทียบขั้นตอนของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรมที่แพทยสภากำหนด กับงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรม สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์การเดินทาง และท่องเที่ยว เพื่อทราบถึงข้อแตกต่างที่ทำให้ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานการประกัน โดยการเปรียบเทียบได้ผลดังตารางที่ 12 ดังนี้

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบกระบวนการการประกันคุณภาพการฝึกอบรมของแพทยสภากับกระบวนการ การประกันคุณภาพการฝึกอบรม สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว

<p>กระบวนการการประกันคุณภาพการฝึกอบรม ตามคู่มือการตรวจประเมินคุณภาพสถาบัน ฝึกอบรมการศึกษาหลังปริญญาตามเกณฑ์ WFME พ.ศ. 2559 ของแพทยสภา</p>	<p>กระบวนการการประกันคุณภาพการ ฝึกอบรม สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนง เวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว</p>
<p>1.กำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการฝึกอบรมความรู้ความ ชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (มคอ.3)</p>	<p>1. กำหนดเกณฑ์ มาตรฐานในการ ฝึกอบรมความรู้ความชำนาญในการ ประกอบวิชาชีพเวชกรรม (มคอ.3)</p> <p>2.กำหนดนโยบายโดยผู้บริหาร</p> <p>3.การวางระบบบริหารงาน</p> <p>4.การเสริมสร้างองค์ความรู้และพัฒนา บุคลากร</p>

<p>กระบวนการประกันคุณภาพการฝึกอบรม ตามคู่มือการตรวจประเมินคุณภาพสถาบัน ฝึกอบรมการศึกษาหลังปริญญาตามเกณฑ์ WFME พ.ศ. 2559 ของแพทยสภา</p>	<p>กระบวนการประกันคุณภาพการ ฝึกอบรม สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนง เวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว</p>
<p>2.จัดทำรายละเอียดหลักสูตร รายละเอียดกิจกรรม ประสบการณ์การเรียนรู้ และแผนงานฝึกอบรม</p>	<p>5.การจัดทำแผนการดำเนินงานการ ประกันคุณภาพการฝึกอบรม</p>
<p>3.ดำเนินงานตามรายละเอียดหลักสูตรและแผนงาน ฝึกอบรม จัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามเกณฑ์ มาตรฐานการฝึกอบรมความรู้ความชำนาญในการ ประกอบวิชาชีพเวชกรรม</p>	<p>6.ดำเนินงานตามแผนการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการฝึกอบรม</p>
<p>4.กำกับ ดูแลการดำเนินงานรายละเอียดหลักสูตร และแผนงานฝึกอบรม</p>	<p>7.กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ การ ดำเนินงาน</p>
<p>5.ประกันคุณภาพการฝึกอบรมภายใน</p>	<p>8.ประกันคุณภาพการฝึกอบรมภายใน</p>
<p>6.พัฒนา/ปรับปรุงรายละเอียดหลักสูตร กิจกรรม ประสบการณ์การเรียนรู้ และแผนงานฝึกอบรม</p>	<p>9.พัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพ การฝึกอบรม</p>
<p>7.การประกันคุณภาพการฝึกอบรมจากภายนอก</p>	<p>10.ประกันคุณภาพการฝึกอบรมจาก หน่วยงานภายนอก</p>
<p>8.ปรับปรุงและพัฒนาแผนงานฝึกอบรมให้มี ประสิทธิภาพ</p>	<p>11.พัฒนา ปรับปรุงให้มีคุณภาพ</p>

จากตารางที่ 12 เมื่อนำข้อมูลกระบวนการประกันคุณภาพการฝึกอบรมของแพทยสภา
เปรียบเทียบกับกระบวนการประกันคุณภาพการฝึกอบรม สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์
การเดินทางและท่องเที่ยว ผลการวิเคราะห์กระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรม
สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว มีการดำเนินงานที่สอดคล้องและ
แตกต่างจากแพทยสภากำหนด โดยแยกได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 มีกระบวนการที่ได้ดำเนินการ
สอดคล้องตามที่แพทยสภากำหนด จำนวน 4 กระบวนการ กลุ่มที่ 2 มีกระบวนการที่ได้ดำเนินการ
สอดคล้องตามแพทยกำหนด แต่มีรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงานมากกว่าแพทยสภากำหนดไว้ จำนวน 4
กระบวนการ และกลุ่มที่ 3 มีกระบวนการที่ได้ดำเนินการมากกว่าแพทยสภากำหนด จำนวน 3 กระบวนการ
รายละเอียดดังนี้

กลุ่มที่ 1 ภาระงานที่ได้ดำเนินการสอดคล้องตามที่แพทยสภากำหนด ได้แก่

- 1.1 ภาระงานที่กำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการฝึกอบรมความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (มคว.3)
- 1.2 ภาระงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรมภายใน
- 1.3 ภาระงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรมจากหน่วยงานภายนอก
- 1.4 ภาระงานการพัฒนา ปรับปรุงให้มีคุณภาพ

กลุ่มที่ 2 ภาระงานที่ได้ดำเนินการสอดคล้องตามแพทยสภากำหนด แต่รายละเอียดการดำเนินงานมากกว่าแพทยสภากำหนดไว้ ได้แก่

- 1.1 ภาระงานการจัดทำแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรม มีการจัดทำแผนการดำเนินงานโดยระบุกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ ระยะเวลา ผู้รับผิดชอบ ผลการดำเนินงาน งบประมาณ และจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายการดำเนินงานให้ชัดเจน ประชุมหารือระดมความคิด ร่วมกันวางแผนการดำเนินงาน ประชุมคณะกรรมการบริหาร เพื่อตรวจสอบและให้ความเห็นในการวางแผนการดำเนินงาน
- 1.2 ภาระงานดำเนินงานตามแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรม มีการดำเนินงานเพิ่มโดยมีการวางแผนจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินงาน ประชุมชี้แจงและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรมของสถาบัน ติดตามเอกสารดำเนินการที่ไม่แล้วเสร็จ และกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผนทุกเดือน
- 1.3 ภาระงานกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงาน มีการดำเนินงานเพิ่มโดยวางแผนการกำกับ ติดตาม และตรวจสอบการดำเนินงานเป็นระยะ ติดตามและให้คำแนะนำการดำเนินการจัดทำเอกสารที่ดำเนินการไม่แล้วเสร็จ และกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผนทุกเดือน
- 1.4 ภาระงานพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการฝึกอบรม ได้ดำเนินการเลือกหน่วยงานฝึกอบรมด้านเวชศาสตร์ป้องกันที่ดำเนินงานได้มีประสิทธิภาพและได้รับการรับรองคุณภาพสถาบันฝึกอบรมจากแพทยสภา มาเปรียบเทียบผลการดำเนินงาน พร้อมปรับแก้ไขข้อมูลรายละเอียดและการดำเนินงานให้มีคุณภาพ

กลุ่มที่ 3 ภาระงานที่ได้ดำเนินการมากกว่าแพทยสภากำหนดไว้ ได้แก่

- 3.1 ภาระงานกำหนดนโยบาย
- 3.2 ภาระงานวางระบบบริหารงาน
- 3.3 ภาระงานเสริมสร้างองค์ความรู้และพัฒนาบุคลากร

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

การประกันคุณภาพการฝึกอบรมมีความสำคัญถึงการรับรองคุณภาพสถาบันฝึกอบรม กระบวนการการขอรับรองมีความซับซ้อน หลายขั้นตอนในการดำเนินงาน จากการศึกษากระบวนการประกันคุณภาพการฝึกอบรม สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว ตามวงจรคุณภาพ PDCA ทำให้ได้แนวทางการประกันคุณภาพการฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพของแต่ละขั้นตอน ซึ่งสามารถสรุปและอภิปรายผลการศึกษาตามรายละเอียดดังนี้

5.1 สรุปผล

การประกันคุณภาพการฝึกอบรมเป็นงานที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีกลไกการบริหารจัดการงานอย่างมีประสิทธิภาพ จากการศึกษากระบวนการการประกันคุณภาพการฝึกอบรม สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว พบว่า ด้วยบทบาทหน้าที่ของสถาบันฯที่กำหนดให้เป็นสถาบันหลักในการผลิตแพทย์เฉพาะทางให้เป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านเวชศาสตร์ป้องกัน ต้องดำเนินงานสอดคล้องตามแพทยสภากำหนด ทำให้มีทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยสถาบันฯ ได้ดำเนินงานในกระบวนการต่างๆสอดคล้องตามแพทยสภา อีกทั้งยังได้ดำเนินงานเพิ่มในบางกระบวนการ ได้แก่ กระบวนการกำหนดนโยบาย กระบวนการวางระบบบริหารงาน และกระบวนการเสริมสร้างองค์ความรู้และพัฒนาบุคลากร รวมถึงได้มีการดำเนินงานในรายละเอียดที่มากกว่าแพทยสภา กำหนด โดยได้ดำเนินงานอย่างเป็นระบบตามหลัก PDCA ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย วางแผนการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมระดมความคิด การดำเนินงานตามแผนที่กำหนดของบุคลากรทุกคน พร้อมมีการกำกับ ติดตาม และพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง รวมถึงสถาบันฯได้กำหนดให้งานประกันคุณภาพการฝึกอบรมเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานของทุกกลุ่ม จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้การดำเนินงานประกันคุณภาพการฝึกอบรม ประสบความสำเร็จ

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

การดำเนินการประกันคุณภาพการฝึกอบรมที่ส่งผลให้ประสบความสำเร็จตามวงจรคุณภาพ PDCA ในกระบวนการการวางแผน (Plan) จะต้องมีการกำหนดนโยบายการดำเนินงาน การวางระบบบริหารงาน มีการกำหนดผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินการประกันคุณภาพ การฝึกอบรม มีการจัดทำแผนการดำเนินงานโดยระบุกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ ระยะเวลา ผู้รับผิดชอบ ผลการดำเนินงาน งบประมาณ และจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายการดำเนินงานให้ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของณัชชา มณีวงศ์⁽¹⁶⁾ ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักหอสมุดกลาง

มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า ในขั้นตอนการวางแผน มีการสร้างแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติงาน นโยบาย ประกันคุณภาพ คู่มือประกันคุณภาพการศึกษา สร้างความตระหนัก สร้างความเข้าใจในยุทธศาสตร์ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในองค์กร และสร้างเครือข่ายงานประกันคุณภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของ วีรนุช พานทอง⁽¹⁷⁾ ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พบว่า การทำงานประกันคุณภาพการศึกษาต้องได้รับความร่วมมือ มีคณะกรรมการด้านการประกันคุณภาพ ผู้บริหารให้ความสำคัญ ควรมีการจัดประชุมแลกเปลี่ยนชี้แจงปัญหาอุปสรรค จัดทำแผนการดำเนินงาน กำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดการดำเนินงาน และสอดคล้องกับการศึกษาของธีรศักดิ์ อุ่่นอารมย์เลิศ และคณะ⁽²¹⁾ ได้ศึกษาการพัฒนาระบบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า วิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการดำเนินการประกันคุณภาพ มีกระบวนการการมีส่วนร่วม การเตรียมความพร้อมและสร้างความตระหนักของบุคลากร การจัดการความรู้ ภาวะผู้นำเข้มแข็ง และการเข้าสู่ความเป็นสากล มีการวางแผนที่ดี กำหนดผู้รับผิดชอบ กำหนดแนวทางการดำเนินงาน และระยะเวลาอย่างชัดเจน

การดำเนินการ (Do) จะต้องมีการวางระบบบริหารงาน โดยให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกกลุ่มงานเข้ามามีส่วนร่วมในการระดมความคิด ร่วมกันวางแผน และร่วมกันทำงาน พร้อมจัดทำคำสั่งแต่งตั้ง คณะทำงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรมและประชุมชี้แจงบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบให้ทุกคนทราบ ดำเนินงานตามแผนการประกันคุณภาพการฝึกอบรม ติดตามและให้คำแนะนำการดำเนินการจัดทำเอกสาร ดำเนินการประกันคุณภาพการฝึกอบรมภายใน มีการพัฒนาการดำเนินงาน พร้อมนำข้อมูลผลการดำเนินงานที่ได้ปรับแก้ไข ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของณัชชา มณีวงศ์⁽¹⁶⁾ ได้ศึกษาการพัฒนาระบบงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า ในขั้นตอนการดำเนินงานตามแผน มีการจัดทำระบบสารสนเทศ ดำเนินการให้บริการตามภารกิจ มีกระบวนการปรับปรุงและแก้ไขข้อเสนอแนะอย่างเป็นระบบ ปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพงาน กำกับติดตาม รายงานความก้าวหน้า จัดเก็บรวบรวมข้อมูลหลักฐาน และตรวจสอบหลักฐานก่อนประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา⁽²⁰⁾ ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา พบว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นเรื่องของทุกคนที่ต้องช่วยกันภายในสถานศึกษา มีคู่มือแนวทางการจัดทำ SAR ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สร้างการรับรู้และความเข้าใจอย่างแท้จริงของการประกันคุณภาพการศึกษา

การตรวจสอบ (Check) จะต้องมีการพิจารณาความถูกต้องของเอกสาร ตรวจสอบการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด ติดตามเอกสารดำเนินการที่ไม่แล้วเสร็จ ตรวจสอบการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของณัชชา มณีวงศ์⁽¹⁶⁾ ได้ศึกษาการพัฒนาระบบงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า ในขั้นตอนการตรวจสอบ (Check) มีการ

สรุปผลการประเมินและข้อเสนอแนะของกรรมการ มีการแจ้งให้ทราบผล พร้อมตรวจสอบเอกสารและรายงาน และสอดคล้องกับการศึกษาของพระมหาสุทัศน์ ติสสวาทิ และคณะ⁽¹⁸⁾ ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พบว่า แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ด้านการตรวจสอบคุณภาพ มีการสร้างระบบการจัดทำรายงานการประเมินตนเองแบบมีส่วนร่วม จัดทำขึ้นตอนและออกมาตรการในการปฏิบัติงาน จัดระบบการตรวจงาน จัดทำรายงานประจำปี และติดตามความก้าวหน้า

การปรับปรุง (Action) จะต้องมีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนทุกเดือน พัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการฝึกอบรม ปรับแก้ไขข้อมูลรายละเอียดพัฒนา และปรับปรุงการดำเนินงานให้มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของของณัชชา มณีวงศ์⁽¹⁶⁾ ได้ศึกษาการพัฒนาระบบงาน การประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า ในขั้นตอนการปรับปรุงงาน มีการประชุมเพื่อระดมสมอง แลกเปลี่ยนเรียนรู้และจัดการความรู้ นำข้อสรุปที่ได้ปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน มีการพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพ พร้อมปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับณิรดา เวชญาลักษณ์⁽¹⁹⁾ ได้ศึกษาการศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 1 พบว่า แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ควรมีการติดตาม ตรวจสอบ วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน ปรับปรุงและพัฒนา จัดทำปฏิทินในการตรวจสอบวางแผนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

การประเมิน PDCA สามารถนำมาใช้ประเมินเพื่อพัฒนางาน ช่วยในการนำมาใช้แก้ปัญหา พัฒนากระบวนการดำเนินงานให้เป็นระบบ และสามารถนำไปใช้ในการประเมินอื่น ๆ จากการศึกษากระบวนการการประกันคุณภาพการฝึกอบรม สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว ตามวงจรคุณภาพ PDCA สามารถนำผลที่ได้ไปจัดทำแนวทางหรือมาตรฐานขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Standard Operation Procedures (SOPs)) ในการดำเนินการประกันคุณภาพการฝึกอบรมต่อไป

5.3 ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการประเมินผลการดำเนินงานตามแนวทางการประกันคุณภาพการฝึกอบรมตามวงจร PDCA อย่างต่อเนื่อง เพื่อการดำเนินการประกันคุณภาพการฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพ
2. การดำเนินการประกันคุณภาพการฝึกอบรมจะได้คุณภาพ จะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกส่วนในสถาบันฯ
3. การดำเนินการประกันคุณภาพการฝึกอบรมควรมีผู้รับผิดชอบหลักที่มีความรู้ความเข้าใจเกณฑ์มาตรฐานการฝึกอบรมความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม (มคอ.3) พร้อมสามารถให้คำแนะนำได้ จะช่วยส่งเสริมให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ

4. ควรนำผลการศึกษาแนวทางการประกันคุณภาพการฝึกอบรมตามวงจรคุณภาพ PDCA ที่ได้ในครั้งนี้ ทดลองนำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อทราบถึงผลลัพธ์ว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด หรือมีข้อควรปรับปรุง แก้ไข เพิ่มเติมของงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรมต่อไป

5. กระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรมจะมีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนที่แตกต่างกัน ดังนั้นการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนควรมีความชัดเจนเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

5.4 ข้อเสนอแนะการศึกษาครั้งถัดไป

1. ควรศึกษาวิจัยประเด็นเดียวกันนี้โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพศึกษาต่อยอดองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ เพื่อช่วยสนับสนุน ส่งเสริมให้แนวทางการประกันคุณภาพการฝึกอบรมตามวงจรคุณภาพ PDCA มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับการดำเนินงานยิ่งขึ้น

2. ควรมีการวิเคราะห์ปัจจัยองค์กรในด้านอื่นๆที่ส่งผลต่อการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการฝึกอบรม สาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงเวชศาสตร์การเดินทางและท่องเที่ยว

3. ควรนำผลการศึกษาแนวทางการประกันคุณภาพการฝึกอบรมตามวงจรคุณภาพ PDCA ไปจัดทำเป็นมาตรฐานการปฏิบัติงาน (Standard Operation Procedures (SOPs)) เพื่อใช้ประกอบการดำเนินงานการประกันคุณภาพการฝึกอบรมที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 119, ตอนที่ 123ก (ลงวันที่ 19 ธันวาคม 2545) [อินเทอร์เน็ต].2545. [เข้าถึงเมื่อ 13 เมษายน 2566]. เข้าถึงได้จาก: https://www.bic.moe.go.th/images/stories/5Porobor._2542pdf.pdf
2. แพทยสภา.ประกาศแพทยสภา พ.ศ. 2561 เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. 2561 (ลงวันที่ 31 กรกฎาคม 2561) [อินเทอร์เน็ต]. 2561. [เข้าถึงเมื่อ 13 เมษายน 2566]. เข้าถึงได้จาก: <https://drive.google.com/file/d/0B8lqWxdXttXga2dmV0gtWkFDaWg4OUZ1MVhPNVQ3NzVtTzFv/view?resourcekey=0-3PAqRj3dCv2ijuoigmQmrA>
3. กฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2562. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136, ตอนที่ 78ก (ลงวันที่ 20 มิถุนายน 2562) [อินเทอร์เน็ต].2562. [เข้าถึงเมื่อ 30 ตุลาคม 2566]. เข้าถึงได้จาก: https://ddc.moph.go.th/uploads/ckeditor2/ethg/file/ministerial_ddc.pdf
4. WFME/AMSE International Task Force. WFME Global Standards For Quality Improvement in Medical Education European Specifications [Internet]. Copenhagen N. Kandrups Bogtrykkeri A/S;2007. [cited 2022 June 9]. Available from: <https://www.educacionmedica.net/pdf/documentos/bolonia/especifeuropeo.pdf>
5. ศูนย์ทดสอบและประเมินเพื่อพัฒนาการศึกษาและวิชาชีพ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.เอกสารหมายเลข 4 รูปแบบการประเมินโครงการ [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; (ม.ป.ป.) [เข้าถึงเมื่อ 25 เมษายน 2566]. เข้าถึงได้จาก: https://home.kku.ac.th/sompo_pu/spweb/evaluation/evaluation-model.pdf
6. ธเนศ ขำเกิด. การประเมินทั้งระบบด้วย CIPP.2546. ใน: บล็อกโกทูโนว์ [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพมหานคร; สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม; c2005- [เข้าถึงเมื่อ 25 เมษายน 2566].[ประมาณ 15 น.]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.gotoknow.org/posts/26106>
7. นฤมล เอกธรรมสุทธิ และสิรารักษ์ เจริญศรีเมือง. แนวทางการประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมิน CIPPiest ในการประเมินโครงการสุขภาพ. ราชวดีสาร [อินเทอร์เน็ต]. 2564 [เข้าถึงเมื่อ 25 เมษายน 2566];11:[137-38]. เข้าถึงได้จาก: <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/bcnsurin/article/view/247924/170838>

8. บุษกร สุขแสน. เอกสารประกอบการสอน วิชาการประเมินผลโครงการ [อินเทอร์เน็ต]. บึงกาฬ: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, ศูนย์การศึกษาบึงกาฬ; 2556 [เข้าถึงเมื่อ 25 เมษายน 2566]. เข้าถึงได้จาก: <http://portal5.udru.ac.th/ebook/pdf/upload/175E71177E1ChCjfC9Ej.pdf>
9. วัชรพงศ์ กางถิ่น. การค้นคว้าอิสระ: การประเมินผลโครงการฝึกอบรมเพิ่มสมรรถนะพนักงาน ประกันสังคมและสร้างความผูกพันในองค์กร [อินเทอร์เน็ต]. คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ : 2561 [เข้าถึงเมื่อ 30 ตุลาคม 2566]. เข้าถึงได้จาก: https://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2017/TU_2017_5903010501_8174_8043.pdf
10. กนกพร ทองสอดแสง และคณะ. รายงานการวิจัย: การประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม [อินเทอร์เน็ต]. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม : 2560 [เข้าถึงเมื่อ 30 ตุลาคม 2566]. เข้าถึงได้จาก: <http://research.rmu.ac.th/rdi-mis//upload/fullreport/1614766593.pdf>
11. ณีภรณ์พัชร์ อ่อนตาม. เทคนิคการบริหารงานแบบ PDCA (Deming Cycle). วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย [อินเทอร์เน็ต]. 2562 [เข้าถึงเมื่อ 13 เมษายน 2566];1:[39-46]. เข้าถึงได้จาก: <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JAPDEAT/article/view/250846/170386>
12. สุขสันต์ สุขสงคราม. แนวคิดการบริหารแบบวงจรคุณภาพ (PDCA) กับการบริหารแบบพระพุทธศาสนา. วารสารธรรมวัตร [อินเทอร์เน็ต]. 2564 [เข้าถึงเมื่อ 13 เมษายน 2566];2:[39-49]. เข้าถึงได้จาก: <https://so09.tci-thaijo.org/index.php/tmwj/article/view/637/233>
13. นพเกล้า โกษา. ปัจจัยองค์การที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ [อินเทอร์เน็ต] [การค้นคว้าอิสระ]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์; 2561 [เข้าถึงเมื่อ 13 เมษายน 2566]. เข้าถึงได้จาก: https://doi.nrct.go.th/ListDoi/Download/489919/c91fa9eba76ae36913dc521dc6347c3?Resolve_Doi=10.14457/TU.the.2018.1053
14. ธัญพร ก้อยชูสกุล. การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ [อินเทอร์เน็ต] [การค้นคว้าแบบอิสระ]. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2554 [เข้าถึงเมื่อ 22 เมษายน 2566]. เข้าถึงได้จาก: <https://search.lib.cmu.ac.th/search/?searchtype=&searcharg=b1498297>

15. ชูติมา ทาสุนินทร์, จักรกฤษณ์ โปณะทอง และ จตุพล ยงศร. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน. วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ [อินเทอร์เน็ต]. 2564 [เข้าถึงเมื่อ 22 เมษายน 2566];4:[999-1012]. เข้าถึงได้จาก:
https://so04.tci-thaijo.org/index.php/jmhs1_s/article/view/252867/172654
16. ณัชชา มณีวงศ์. การพัฒนาระบบงานการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศิลปากร. PULINET Journal [อินเทอร์เน็ต]. 2557 [เข้าถึงเมื่อ 9 มิถุนายน 2566];1:[6-19]. เข้าถึงได้จาก:
<https://pulinet.oas.psu.ac.th/index.php/journal/article/view/44/49>
17. วีรนุช พานทอง. รายงานการวิจัย: แนวทางการพัฒนาแนวปฏิบัติที่ดีด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี [อินเทอร์เน็ต]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี; 2561 [เข้าถึงเมื่อ 9 มิถุนายน 2566]. เข้าถึงได้จาก:
<http://www.repository.rmutt.ac.th/dspace/handle/123456789/3449>
18. พระมหาสุทัศน์ ตีสรรวาที และคณะ. แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย [อินเทอร์เน็ต]. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย;2563 [เข้าถึงเมื่อ 9 มิถุนายน 2566]. เข้าถึงได้จาก:
<https://www.mcu.ac.th/article/detail/298>
19. นิรดา เวชญาติลักษณ์. การศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุโลก เขต 1. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา [อินเทอร์เน็ต]. 2559 [เข้าถึงเมื่อ 13 กรกฎาคม 2566];1:[185-197]. เข้าถึงได้จาก: https://so04.tci-thaijo.org/index.php/yru_human/article/view/150555/110303
20. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา [อินเทอร์เน็ต]. 2564. [เข้าถึงเมื่อ 13 สิงหาคม 2566]. เข้าถึงได้จาก:
<https://fliphtml5.com/wbvpz/yvqi/basic>
21. ชีรศักดิ์ อ่อนอารมย์เลิศ, สำเร็จ อ่อนสัมพันธ์, ยูวรี ผลพันธ์ และ พิทักษ์ สุพรรณโณภาพ. การพัฒนาระบบการบริหารงานการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร [อินเทอร์เน็ต]. 2555 [เข้าถึงเมื่อ 13 สิงหาคม 2566];1:[174-197]. เข้าถึงได้จาก: <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/suedujournal/article/view/97990/76373>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก ลักษณะสำคัญขององค์กร ปี พ.ศ. 2566

ภาคผนวก ข เกณฑ์มาตรฐานการรับรองคุณภาพสถาบันฝึกอบรม
(Postgraduate Medical Education WFME Global
for Quality Improvement)